รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการ
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564
ของ
กระทรวงศึกษาธิการ

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ของกระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดทำรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับนี้ขึ้น เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานจากการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในปีต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล รวมทั้งเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของผู้บริหาร และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานต่าง ๆ และเพื่อเผยแพร่รายงานการประเมินผลด้านการศึกษาต่อสาธารณชนได้รับทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

การจัดทำรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้รับความร่วมมือจากบุคลากรของทุกองค์กรหลักและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องในการกำกับ ติดตาม ประเมินและรายงานผลการดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมสำคัญของหน่วยงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูง และหวังว่าผลจากรายงานการประเมินผลฯ ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับการพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่คาดหวังต่อไป

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
มกราคม 2565

บทสรุปผู้บริหาร

แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ "ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน" ภายใต้ 5 พันธกิจ ได้แก่ 1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเทียบเท่าระดับสากล 2) สร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) ผลิต พัฒนา และสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาประเทศ 4) วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ และ 5) พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมี 5 เป้าประสงค์รวม 13 กลยุทธ์ เป็นตัวขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และมี 17 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายของผลการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปีต่อไป

รูปแบบการประเมิน การประเมินครั้งนี้เป็นการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยมีประเด็นเนื้อหาที่มุ่งศึกษา ใน 2 ประเด็น คือ 1) ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 2) ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เก็บจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยงานองค์กรหลักและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ระยะเวลาที่ศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 – กันยายน 2564 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย 1) แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบรายงานที่สร้างขึ้น เพื่อรวบรวมรายละเอียดข้อมูลโครงการและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รายไตรมาส 2) แบบรายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการประเมิน โดยวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Analysis) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ โดยแนวทางการประเมินพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ ในภาพรวม และจำแนกเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ บรรลุเป้าหมาย/ไม่บรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานตามตัวชี้วัด มีผลการประเมินโดยสรุป ดังนี้

1. ผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 42.86

การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ รายยุทธศาสตร์ จำนวน 17 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 12 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 70.59 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 5 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 29.41

2. ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

จากการติดตามและประเมินผลดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวม พบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มีปัญหาความล่าช้าในการอนุมัติแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ปัญหาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนที่ยังขาดความชัดเจนในด้านความเชื่อมโยงของการนำแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปสู่ระดับกรมและความชัดเจนเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับคำนิยามตัวชี้วัดของหน่วยงานปฏิบัติและหน่วยจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และอยู่ระหว่างการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้งดการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือเคลื่อนที่ของคนจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงานที่กำหนด ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานโครงการบางส่วนไม่สามารถตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงได้ เนื่องจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่ได้ดำเนินการ เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดหรือเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการ/โครงการที่กำหนด และการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการบางส่วนขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้นโยบายเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือนโยบายที่เป็นจุดเน้นของรัฐบาลหรือผู้บริหารองค์กร

2.2 ด้านงบประมาณ พบว่า บางโครงการได้รับงบประมาณล่าช้าหรือไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งมีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากนี้ มีการทบทวนโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณบางโครงการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วย

2.3 ด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงาน พบว่า ข้อมูลบางส่วนเป็นการรายงานเชิงกระบวนการมากกว่าผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดหรือเป้าหมายโครงการ หน่วยงานที่มีสถานศึกษา/สถาบันการศึกษาในสังกัดเป็นจำนวนมากต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการรายงานบางส่วนจึงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมได้อย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ ปัญหาด้านการติดตามผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ที่หน่วยงานรายงานไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้โครงการที่ใช้ประเมินบางส่วนมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

2.4 ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามตัวชี้วัดที่กำหนด และขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างงานจัดทำแผนและงานติดตาม ประเมินผลและรายงาน นอกจากนี้ รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร และปรับลดเวลา/วันทำงาน และปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (Work from Home : WFH) ของบุคลากรในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผน/โครงการบางส่วนไม่สามารถประเมินผลได้ เนื่องจากไม่มีการดำเนินการ/ขาดความครบถ้วนของข้อมูล/ข้อมูลที่รายงานไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการประเมิน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการระยะต่อไป

3.1.1 ผู้บริหารทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญและอำนวยการให้เกิดการแปลงแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของระดับกรมและระดับหน่วยงาน พร้อมทั้งให้มีการกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องและตอบสนองต่อเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวง

3.1.2 ควรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารแผนปฏิบัติราชการให้กับผู้รับผิดชอบภารกิจงานด้านนโยบายและแผน ด้านการติดตามประเมินผล รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นกลไกสำคัญในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนแผนและกำกับติดตาม เพื่อให้สามารถแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 ควรมีการทบทวนตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีคำนิยามที่ชัดเจน และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งมีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนด

3.1.4 ควรมีการวิเคราะห์สภาพบริบทและผลการประเมินแผนปฏิบัติราชการที่ผ่านมาทั้งในส่วนของประเด็นปัญหาและความสำเร็จมาเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในระยะต่อไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการศึกษาได้อย่างแท้จริง

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการระยะต่อไป

3.2.1 ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในการขับเคลื่อนงาน/โครงการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาจจัดทำเป็นคู่มือหรืออบรมให้ความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมโครงการ และควรกำหนดมาตรการ/แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา แม้ว่ามีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ

3.2.2 ควรสร้างแรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพ พร้อมทั้งสร้างการรับรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการเรียนรู้กับการทำงานเพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.2.3 ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลด้านความต้องการและการผลิตกำลังคน รวมทั้งฐานข้อมูลของสถานศึกษาในด้านบุคลากร ครุภัณฑ์การเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูล

ในการวางแผนการบริหารจัดการเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยผลิต หน่วยใช้กำลังคน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดทำเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพของนักเรียน นักศึกษา ปรับแผนการเรียนให้รองรับเส้นทางอาชีพที่มีความชัดเจน

3.2.4 ควรนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาแพลตฟอร์มรูปแบบใหม่ เพื่อใช้ในหน่วยงาน สถานศึกษา รวมทั้งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน นักศึกษา ให้สามารถเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจได้ และพัฒนาครูวิถีใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์รองรับการเปลี่ยนแปลงจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เชื่อมโยงกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	**ข**
บทที่ 1 บทนำ	**1**
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์	2
ขอบเขตการประเมิน	2
นิยามศัพท์	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	**5**
สาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	5
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน	15
แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ	20
แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน	24
กรอบแนวคิดการประเมิน	33
บทที่ 3 วิธีดำเนินการ	**34**
กรอบแนวทางการประเมินในภาพรวม	35
ขั้นตอนการประเมิน	37
เครื่องมือประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูล	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	39
เกณฑ์การประเมิน	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**40**
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	40
ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหา อุปสรรคของดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	64

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5 สรุปผลการประเมิน	**65**
สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	65
ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	67
ข้อเสนอแนะ	68
บรรณานุกรม	**70**
ภาคผนวก	**71**
คำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ของกระทรวงศึกษาธิการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	72

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ตัวชี้วัดรวม ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล	6
2	ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1	7
3	ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2	8
4	ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3	8
5	ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4	10
6	ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5	11
7	สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)	14
8	กรอบแนวทางการประเมินในภาพรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	35
9	สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	40
10	สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	41
11	ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1	45
12	ร้อยละของผู้เรียน เยาวชน และประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้	46
13	ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2	47
14	ร้อยละของกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ	48
15	สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ปวช.1 : ม.4) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2564	49
16	ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรมเทคโนโลยี องค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	49
17	ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3	50
18	ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 – 2563	52
19	ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 – 2563	52
20	ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 – 2563	53
21	อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD) ปี 2019 – 2021	53
22	จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ	55
23	ผลการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา (สถานศึกษา)	55

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตารางที่

24 ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 56
25 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 59
26 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับปฐมวัยต่อประชากรกลุ่มอายุ ประจำปี 2562 – 2564 60
27 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับการศึกษาประถมศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2562 – 2564 60
28 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นต่อประชากรกลุ่มอายุภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2562 – 2564 61
29 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายต่อประชากรกลุ่มอายุภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2562 – 2564 61
30 จำนวนผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา และการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น 62
31 จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต 62
32 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 63

สารบัญภาพ

หน้า

แผนภาพที่

1 ขั้นตอนการประเมิน..... 18
2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจในแบบจำลอง CIPP Model..... 27
3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์..... 28
4 โครงสร้างรูปแบบการประเมินของสเตค..... 32
5 กรอบแนวคิดการประเมิน..... 33
6 สรุปขั้นตอนการประเมินผล..... 37

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญ

ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 3 มาตรา 9 (1) , (2) ได้กำหนดให้ส่วนราชการต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้า และแผนปฏิบัติราชการดังกล่าวต้องมีรายละเอียดของขั้นตอน ระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจ ผลสัมฤทธิ์และตัวชี้วัดของภารกิจของหน่วยงาน และพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 มาตรา 7 กำหนดให้ส่วนราชการจัดให้มีการทบทวนภารกิจของตนว่า ภารกิจใดมีความจำเป็น หรือสมควรที่จะยกเลิก ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลงการดำเนินการต่อไปหรือไม่ โดยคำนึงยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท แผนการปฏิรูปประเทศ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรีที่แถลงต่อรัฐสภา และแผนอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำลังเงินงบประมาณของประเทศ ความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน กอรปกับมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2562 เห็นชอบให้หน่วยงานของรัฐปรับปรุงแผนระดับ 3 ให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ นั้น ซึ่งพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2563 และได้ระบุการจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ให้แก่กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งสิ้น 358,097.5189 ล้านบาท ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามบทบัญญัติของกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการโดยทุกหน่วยงานในสังกัดจึงได้จัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) ให้สอดคล้องกับบทบาทและภารกิจที่กระทรวงศึกษาธิการจะต้องดำเนินการ ให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายยุทธศาสตร์และแผนที่มีความเกี่ยวข้อง

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดกรอบนโยบายและแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่เชื่อมโยงและสอดคล้องกฎหมาย นโยบาย ยุทธศาสตร์ระดับชาติ และระดับกระทรวงที่สำคัญ ประกอบด้วย 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 2) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) 3) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 4) แผนการปฏิรูปประเทศ 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) 6) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) 7) นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) 8) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) 9) ทิศทางการพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 10) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) 11) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 12) แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของไวรัสโควิด-19 13) นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และที่เพิ่มเติม 14) อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 15) ผลการดำเนินงานสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมา นำมาเป็นกรอบแนวทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้กำหนดวิสัยทัศน์ *“ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”* ภายใต้ 5 พันธกิจ ได้แก่ 1) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเทียบเท่าระดับสากล 2) สร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา 3) ผลิต พัฒนา และสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาประเทศ 4) วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์ และ 5) พัฒนาระบบ

บริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมี 5 เป้าประสงค์รวม 13 กลยุทธ์ เป็นตัวขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และมี 17 ตัวบ่งชี้ เป็นตัวชี้วัดการบรรลุเป้าหมายของผลการดำเนินงาน ซึ่งในกระบวนการบริหารจัดการแผนปฏิบัติราชการ นอกจากมีการจัดทำแผนและการนำแผนสู่การปฏิบัติแล้ว จำเป็นต้องมีกระบวนการติดตาม ตรวจสอบประเมินว่ามีผลดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร รวมถึงปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้น เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการการดำเนินงานหรือการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและมีผลสัมฤทธิ์บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ในฐานะหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบด้านการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของการนำแผนปฏิบัติราชการของไปสู่การปฏิบัติ ประเด็นปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน รวมทั้งจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงและจัดทำแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงและหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สอดคล้องกับสถานการณ์และทิศทางการพัฒนาการศึกษาของประเทศต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปีต่อไป

3. ขอบเขตการประเมิน

1. แนวคิดและเนื้อหาสาระการประเมินผล

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นการประเมินผลลัพธ์ ภายหลังสิ้นสุดการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการ โดยมุ่งตรวจสอบหรือเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดหวังกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจากการดำเนินงาน ตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ อย่างไร รวมถึงการศึกษาปัญหา อุปสรรคในการดำเนินงานโครงการตามแผนปฏิบัติราชการ

2. ประเด็นเนื้อหาที่มุ่งศึกษาครอบคลุมใน 2 ประเด็น คือ

2.1 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด ในภาพรวม จำนวน 17 ตัวชี้วัด และจำแนกตามยุทธศาสตร์ 5 ยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

2.2 ปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

3. แหล่งข้อมูล/ผู้ให้ข้อมูลในการประเมิน

3.1 แหล่งข้อมูลจากเอกสาร ได้แก่ รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ รายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

3.2 แหล่งข้อมูลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งครอบคลุมหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้

3.2.1 องค์กรหลัก ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

3.2.2 หน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา สำนักงานส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา สถาบันการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์ (องค์การมหาชน) และสำนักงานลูกเสือแห่งชาติ

3.2.3 หน่วยงานภายนอก ได้แก่ สำนักงานสถิติแห่งชาติ International Institute for Management Development (IMD)

4. ระยะเวลาที่ดำเนินการประเมินผล ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 – กันยายน 2564

4. นิยามศัพท์

การประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินตัดสินคุณค่าของการดำเนินงานที่แล้วเสร็จอย่างมีหลักเกณฑ์และระบบ โดยใช้กระบวนการวิเคราะห์ ตรวจสอบและเปรียบเทียบผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นจริงกับเกณฑหรือค่าเป้าหมายที่กำหนด

แผนปฏิบัติราชการ หมายถึง แผนการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการภายใน 1 ปี ประกอบด้วยวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ผลการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาสและภัยคุกคาม ยุทธศาสตร์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จและค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด เพื่อวัดระดับผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ มีโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะต้องดำเนินการในปีนั้น ๆ และตัวชี้วัดความสำเร็จของโครงการหรือกิจกรรม รวมทั้งมีการระบุผู้รับผิดชอบหลัก งบประมาณในการดำเนินการที่ต้องใช้ในการดำเนินโครงการที่ชัดเจน

การดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการ หมายถึง การดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมของส่วนราชการตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 17 ตัวชี้วัด

การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการ หมายถึง การวิเคราะห์ตรวจสอบผลลัพธ์ของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ในภาพรวมและจำแนกรายยุทธศาสตร์ ว่าบรรลุผลตามเป้าหมายหรือไม่ อย่างไร โดยพิจารณาจากผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นจริงเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนด

ปัญหาและอุปสรรค หมายถึง ข้อจำกัดหรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อของการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการหรือกิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้การดำเนินงานโครงการไม่เป็นไปอย่างราบรื่นหรือตามเป้าหมาย

5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับทราบถึงผลการดำเนินงาน และปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในปีต่อไปให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. ผู้บริหารทุกระดับได้รับทราบผลการประเมินแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และพิจารณาข้อเสนอแนะไปใช้ในการกระบวนการบริหารงาน และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในปีต่อไป

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการในครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดการประเมินเพื่อนำไปสู่การวางแผนการดำเนินงานตามกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. สาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ
2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ
4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน
5. กรอบแนวคิดการประเมิน

1. สาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลบริบทที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการกำหนดกรอบแนวคิดสำหรับการจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) ฉบับนี้มีข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 2) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) 3) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 4) แผนการปฏิรูปประเทศ 5) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 - 2564) 6) นโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565)7) นโยบายรัฐบาล (พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา) 8) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals : SDGs) 9) ทิศทางการพัฒนาภาคในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 10) แผนการศึกษาแห่งชาติ (พ.ศ. 2560-2579) 11) ยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 12) แผนการฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมจากผลกระทบของไวรัสโควิด-19 13) นโยบายและจุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 และที่เพิ่มเติม 14) อำนาจหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 15) ผลการดำเนินงานสำคัญของกระทรวงศึกษาธิการที่ผ่านมา โดยผลการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลและการระดมความคิดเห็น โดยเฉพาะการจัดทำเป้าประสงค์หลักและตัวชี้วัดที่สอดคล้อง ได้จัดทำเป็นสาระสำคัญเพื่อจัดทำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

วิสัยทัศน์

“ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

พันธกิจ

1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและเทียบเท่าระดับสากล
2. สร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. ผลิต พัฒนา และสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาประเทศ
4. วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม/เป้าหมายรวม

1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

2. ประชาชนทุกช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาค

3. กำลังคนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ

4. ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์

5. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัดรวม ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล

ที่	ตัวชี้วัดรวม	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
1	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ 80	สป. (สช.) สพฐ.
2	อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD)	อันดับ 45	สกศ.
3	จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ *(วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา)*	27,929 คน (1,804) (21,812) (3,593) (720)	 สสวท. สพฐ. สอศ. มวส.
4	สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ปวช.1 : ม.4)	50 : 50	สป. (ศทก.)
5	ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	ร้อยละ 80	สป. สกศ. สพฐ. สอศ.
6	อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ - ระดับปฐมวัย - ระดับประถมศึกษา - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ - อาชีวศึกษา)	 ร้อยละ 100 ร้อยละ 100 ร้อยละ 100 ร้อยละ 78	สป. สกศ.
7	จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงานและการศึกษา	5 ฐาน	สป. (ศทก.)

ยุทธศาสตร์

1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

1) เป้าประสงค์/เป้าหมาย

ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความมั่นคง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่

2) ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1

ที่	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
1	ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ	ร้อยละ 85	สป. (สช. กศน. สบศ.) สพฐ. สอศ.
2	ร้อยละของผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น	ร้อยละ 80	สป. (กศน. ศปบ.จชต.) สอศ.

3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

3.1) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

3.2) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยจากไซเบอร์ ภัยพิบัติจากธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ฯลฯ)

3.3) ยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา การพัฒนาทักษะ การสร้างอาชีพ และการใช้ชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

4) กลุ่มโครงการ

4.1) กลุ่มโครงการ เสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติและการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4.2) กลุ่มโครงการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่

4.3) กลุ่มโครงการ พัฒนาและส่งเสริมการจัดการศึกษาในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

1) เป้าประสงค์/เป้าหมาย

1.1) กำลังคนมีทักษะ สมรรถนะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

1.2) ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์

2) ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2

ที่	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
1	ร้อยละของกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ	ร้อยละ 90	สป. (สช. กศน.) สอศ.
2	สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ปวช.1 : ม.4)	50 : 50	สป. (ศทก.)
3	ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	ร้อยละ 80	สป. สกศ. สพฐ. สอศ.

3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

3.1) ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ สมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

3.2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

4) กลุ่มโครงการ

4.1) กลุ่มโครงการ ขับเคลื่อนการผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะและสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

4.2) กลุ่มโครงการ จัดการศึกษาและฝึกอาชีพรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ

4.3) กลุ่มโครงการ ส่งเสริมและสนับสนุนการวิจัย สิ่งประดิษฐ์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม

3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

1) เป้าประสงค์/เป้าหมาย

1.1) ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล

1.2) ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

1.3) ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะสูงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3

ที่	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
1	ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น	ร้อยละ 50	สทศ.
2	อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD)	อันดับ 45	สกศ.

ที่	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
3	จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ *(วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา)*	27,929 คน (1,804) (21,812) (3,593) (720)	สสวท. สพฐ. สอศ. มวส.
4	ร้อยละของสถานศึกษาได้รู้สถานภาพและมาตรฐานในด้านการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษาและได้รับข้อแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	ร้อยละ 90	สมศ.
5	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ 80	สป. (สช.) สพฐ.
6	ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ 90	สป. (กศน. สช. สคบศ. สำนักงาน ก.ค.ศ.) สพฐ. สอศ. คส. สกสค. สสวท.
7	ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ร้อยละ 70	สกศ.

3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

3.1) พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

3.2) พัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา

3.3) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

4) กลุ่มโครงการ

4.1) กลุ่มโครงการ พัฒนามาตรฐาน หลักสูตร กระบวนการจัดการเรียนรู้การใช้รูปแบบดิจิทัลเพื่อการศึกษา การวัดและประเมินผล

4.2) กลุ่มโครงการ พัฒนาระบบประกันคุณภาพการศึกษา

4.3) กลุ่มโครงการ พัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

4.4) กลุ่มโครงการ ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษและเป็นเลิศเฉพาะด้าน

4.5) กลุ่มโครงการ พัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

4. การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

1) เป้าประสงค์/เป้าหมาย

ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเหมาะสมกับช่วงวัย

2) ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 5 ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4

ที่	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
1	อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ - ระดับปฐมวัย - ระดับประถมศึกษา - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ - อาชีวศึกษา)	 ร้อยละ 100 ร้อยละ 100 ร้อยละ 100 ร้อยละ 78	สป. สกศ.
2	จำนวนนักเรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น	3,630,059 คน (3,196,638) (412,239) (10,058) (11,124)	 สพฐ. สป. (สช.) สป. (กศน.) สอศ.
3	จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)	21,456,400 คน (10,000,000) (1,456,400) (10,000,000)	 สป. (กศน.) สอศ. สสวท.

3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

3.1) เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค

3.2) พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย

3.3) พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

4) กลุ่มโครงการ

4.1) กลุ่มโครงการ ส่งเสริมและสร้างโอกาสให้ผู้เรียนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัยในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพ เหมาะสมกับความต้องการที่หลากหลาย

4.2) กลุ่มโครงการ พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

5. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

1) เป้าประสงค์/เป้าหมาย

ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ทันสมัย สนับสนุนการจัดการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและการพัฒนาประเทศ

2) ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูล

ตารางที่ 6 ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และแหล่งข้อมูลภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5

ที่	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย	แหล่งข้อมูล
1	จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้รับการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข	6 ฉบับ	สป. (สน. สช. ก.ค.ศ.) สกศ. สพฐ. สอศ. คส.
2	จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวง ที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา	5 ฐาน	สป. (ศทก.)

3) กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

3.1) พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล

3.2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

4) กลุ่มโครงการ

4.1) กลุ่มโครงการ ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมจัดการศึกษาและสร้างเครือข่ายความเป็นภาคีหุ้นส่วนกับองค์กรทั้งภายในและต่างประเทศ

4.2) กลุ่มโครงการ พื้นที่นวัตกรรมการศึกษา

4.3) กลุ่มโครงการ ทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

4.4) กลุ่มโครงการ พัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการศึกษา

4.5) กลุ่มโครงการ พัฒนาระบบการบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคล

4.6) กลุ่มโครงการ พัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

4.7) กลุ่มโครงการ เพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา

สรุปวงเงินงบประมาณของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)

แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมงบประมาณทั้งสิ้น 358,097.5189 ล้าน จำแนกได้ ดังนี้

1. งบประมาณเกี่ยวกับบุคลากรภาครัฐ จำนวน 225,446.3268 ล้านบาท

2. งบบริหารจัดการ และงบลงทุน จำนวน 29,968.5956 ล้านบาท

3. งบประมาณดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการฯ รวมทั้งสิ้น 101,832.0280 ล้านบาท จำแนกเป็น

3.1 ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของของสังคมและประเทศชาติ จำนวน 3,016.2894 ล้านบาท

3.2 ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคนการวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำนวน 557.1792 ล้านบาท

3.3 ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จำนวน 9,96.3672 ล้านบาท

3.4 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา จำนวน 86,473.3428 ล้านบาท

3.5 ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา จำนวน 1,815.8294 ล้านบาท

4. เงินนอกงบประมาณ (เฉพาะที่นำมาสมทบกับงบประมาณรายจ่าย) จำนวน 850.5685 ล้านบาท

5. งบประมาณตามข้อ 3 หน่วยงานในสังกัดมีการดำเนินโครงการ / กิจกรรมเพื่อขับเคลื่อนจุดเน้นและนโยบายการศึกษายกกำลังสอง ((Thailand Education Eco-System : TE2S) จำนวน 2,049.9233 ล้านบาท

อนึ่ง สำหรับแผนงานบูรณาการ เป็นแผนงานที่รัฐบาลให้ความสำคัญกับการดำเนินงานเชิงบูรณาการทั้งเป้าหมายและพื้นที่ดำเนินการ โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีแผนงานบูรณาการ จำนวนรวมทั้งสิ้น 14 แผนงาน ทั้งนี้ ในส่วนของกระทรวงศึกษาธิการได้รับจัดสรรงบประมาณในแผนงานบูรณาการ จำนวน 7 แผนงาน รวมทั้งสิ้น 1,148.5293 ล้านบาท ได้แก่

1. แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ 683.1273 ล้านบาท
2. แผนงานบูรณาการป้องกัน ปราบปราม และบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด 146.9475 ล้านบาท
3. แผนงานบูรณาการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 29.3164 ล้านบาท
4. แผนงานบูรณาการพัฒนาผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสู่สากล 62.9393 ล้านบาท
5. แผนงานบูรณาการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 107.1077 ล้านบาท
6. แผนงานบูรณาการพัฒนาพื้นที่ระดับภาค 6.4167 ล้านบาท
7. แผนงานบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 112.6744 ล้านบาท

สรุปการนำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) ไปสู่การปฏิบัติ

ในการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการฯ ของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนแผนฯ สู่การปฏิบัติ ดังนี้

1. ขับเคลื่อนการดำเนินการตามบทบาทและภารกิจของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยยึดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) เป็นกรอบทิศทางในการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน

2. ให้ความสำคัญในการบริหารจัดการ มุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน และการทำงานแบบมีส่วนร่วมที่เอื้อต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การปฏิบัติงานให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ และเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งบริหารงบประมาณในการดำเนินการต้องคำนึงถึงความคุ้มค่า ประหยัด และเกิดประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด สอดคล้องและเป็นไปตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ

3. ชี้แจงสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสาระสำคัญของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) ให้แก่ผู้บริหาร และบุคลากรของทุกหน่วยงานในสังกัดทุกระดับทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

4. ผู้บริหารระดับสูงและผู้บริหารหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการต้องให้ความสำคัญและนำแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร) ไปใช้เป็นกรอบในการบริหารงาน โดยมีการถ่ายทอดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของแผนฯ ของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายของหน่วยงานในสังกัดที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน รวมทั้งกำหนดบุคคลหรือหน่วยงานรับผิดชอบ

5. วางระบบติดตามและประเมินผลทั้งในระดับกระทรวง ส่วนกลางและในระดับพื้นที่ เพื่อเชื่อมโยงเป็นระบบเดียวกันสามารถเอื้อประโยชน์ร่วมกันได้ โดย

5.1 มีการติดตามผล ความก้าวหน้า หรือปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ นำเสนอผู้บริหารทราบเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

5.2 ประมวลสรุปสภาพปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงาน พร้อมนำเสนอแนวทางการแก้ปัญหา เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายของแผนฯ อย่างต่อเนื่อง

5.3 กรณีการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด หรือกรณีมีปรับเปลี่ยนเชิงนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ เห็นสมควรมีการพิจารณาทบทวน ปรับปรุงแผนปฏิบัติราชการฯ ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานนั้นด้วย

5.4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อการศึกษาอบรม แลกเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และระดมความคิดเห็นเพื่อพัฒนางานวิชาการด้านการวางแผนการศึกษาร่วมกัน

ตารางที่ 7 สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)

สาระสำคัญแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับปรับปรุงตามงบประมาณที่ได้รับจัดสรร)

วิสัยทัศน์ : ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาในทุกมิติให้เป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน

พันธกิจ
1. ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทุกประเภทตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และเทียบเท่าระดับสากล
2. สร้างความเสมอภาคและลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา
3. ผลิต พัฒนา และสร้างเสริมศักยภาพกำลังคนให้มีความพร้อมรองรับการพัฒนาประเทศ
4. วิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างองค์ความรู้ นวัตกรรม และสิ่งประดิษฐ์
5. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล

เป้าประสงค์รวม
1. ผู้เรียนได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและส่งเสริมทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
2. ประชาชนทุกช่วงวัยและกลุ่มเป้าหมายมีโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาค
3. กำลังคนได้รับการพัฒนาให้มีศักยภาพตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ
4. ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์
5. ระบบบริหารจัดการการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาลโดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน

ตัวชี้วัดรวม
1. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 80)
2. อันดับชี้ดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD) (อันดับ 45)
3. จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา) (27,929 คน)
4. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ปวช.1 : ม.4) (50 : 50)
5. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์ (ร้อยละ 80)
6. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ - ระดับปฐมวัย (ร้อยละ 100) – ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 100) - ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 100) - ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ - อาชีวศึกษา) (ร้อยละ 78)
7. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา (5 ฐาน)

ยุทธศาสตร์/แผนปฏิบัติราชการ เรื่อง	1. การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ	2. การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	3. การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	4. การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา	5. การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา
เป้าประสงค์/เป้าหมาย	1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความมั่นคง และรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่	1. กำลังคนมีทักษะ สมรรถนะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาประเทศ 2. ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	1. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานสากล 2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะสูงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	1. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงเสมอภาคและเหมาะสมกับช่วงวัย	1. ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ทันสมัย สนับสนุนการจัดการศึกษาที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและการพัฒนาประเทศ
ตัวชี้วัด	1. ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ (ร้อยละ 85) (สป. (สช. กศน.สบศ.) สพฐ. สอศ.) 2. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพ เพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น(ร้อยละ 80) (สป. (กศน. ศปบ.จชต.) สอศ.)	1. ร้อยละของกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ** (ร้อยละ 90) (สป. (สช. กศน.) สอศ. 2. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา** (ปวช.1 : ม.4) (50 : 50) (สป. (ศทก.)) 3. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์** (ร้อยละ 80) (สป. สกศ. สพฐ.สอศ.)	1. ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น** (ร้อยละ 50) (สทศ.) 2. อันดับชี้ดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD)** (อันดับ 45) (สกศ.) 3. จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ ** (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา) (27,929คน) (สสวท. 1,804 สพฐ. 21,812 สอศ. 3,593 มวล. 720) 4. ร้อยละของสถานศึกษาได้รู้สถานภาพและมาตรฐานในด้านการเรียน การสอน และการบริหารของสถานศึกษา และได้รับข้อแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา** (ร้อยละ 90) (สมศ.) 5. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป ** (ร้อยละ 80) (สช. สพฐ.) 6. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ** (ร้อยละ 90) สป. (กศน. สช. สศมศ. สำนักงาน ก.ค.ศ.) สพฐ. สอศ. คส. สกสค. สสวท.) 7. ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร้อยละ 70) สกศ.	1. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ** (สกศ.) – ระดับปฐมวัย (ร้อยละ 100) – ระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 100) – ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ร้อยละ 100) – ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ร้อยละ 78) 2. จำนวนนักเรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น** (3,630,059 คน) (สพฐ. 3,196,638 สป. (สช.) 412,239 สป. (กศน.) 10,058 สอศ. 11,124) 3. จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)** (21,456,400 คน) สป. (กศน.) 10,000,000 สอศ. 1,456,400 สสวท. 10,000,000)	1. จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้รับการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข** (6 ฉบับ) (สป. (สน. สช. ก.ค.ศ.) สกศ. สพฐ. สอศ. คส.) 2. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา** (5 ฐาน) (ศทก.สป.)
กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา	1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข 2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยจากไซเบอร์ ภัยพิบัติจากธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ฯลฯ) 3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา การพัฒนาทักษะ การสร้างอาชีพ และการใช้ชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้	1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ สมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ 2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ	1. พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา 2. พัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา 3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา	1. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค 2. พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย 3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ	1. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล 2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

** เป็นตัวชี้วัดตัวเดียวกันกับตัวชี้วัดของเป้าหมายการให้บริการกระทรวงตามเอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 งบประมาณ ฉบับปรับปรุงตาม พรบ.งบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เล่มที่ 10 จำนวน 14 ตัวชี้วัด

2. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมิน

การประเมินเป็นกลไกสำคัญนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนา โดยเน้นประโยชน์ที่ผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง การประเมินไม่ใช่เป็นการตรวจสอบเพื่อจับผิดแต่อย่างใด ในปัจจุบันมีผู้เห็นความสำคัญของการประเมินและเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินมากขึ้น ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงสาระของการประเมินเกี่ยวกับความหมายของการประเมิน ความสำคัญของการประเมิน วิธีการประเมิน ประเภทการประเมินและขั้นตอนการประเมิน โดยสรุปดังนี้

2.1 ความหมายของการประเมิน

ศิริวัฒน์ วรนาม (2540) กล่าวไว้ว่า การประเมิน หมายถึง วิธีการตัดสินคุณค่า หรือตีราคาของสิ่งที่ถูกประเมิน และเป็นการเสนอสารสนเทศ เพื่อช่วยเสนอทางเลือกในการตัดสินใจต่อการดำเนินการต่าง ๆ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2544) กล่าวว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศ (เชิงคุณค่า) เพื่อช่วยให้ผู้มีอำนาจหรือผู้เกี่ยวข้องได้ตัดสินใจเลือกทางเลือกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศิริชัย กาญจนวาสี (2545) ได้สรุปความหมายของการประเมินไว้ว่าเป็นกระบวนการศึกษาสิ่งต่าง ๆ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย (Research oriented) เป็นการตรวจสอบการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ช่วยเสนอสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจและเป็นการตัดสินคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมิน

พิสณุ ฟองศรี (2549) ได้ให้ความหมายของการประเมินว่า การประเมิน (Evaluation) หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยนำสารสนเทศหรือผลจากการวัดมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2557) ได้ให้ความหมายว่า กระบวนการเชิงระบบเพื่อการตรวจสอบ หรือชี้บ่งถึงประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปรับปรุงและพัฒนา

จากที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่า การประเมิน หมายถึง กระบวนการตัดสินคุณค่าของสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยนำผลการวัดมาเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ในการตัดสินใจเพื่อตัดสินคุณค่าของสิ่งที่ประเมินรวมทั้งการวางแผนการดำเนินงานในครั้งต่อไป

2.2 ความสำคัญของการประเมิน

การประเมินมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารงาน เนื่องจากให้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ดังที่ ศิริชัย กาญจนวาสี (2537) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินในด้านต่าง ๆ เช่น

ด้านบริหาร (Administrative) การประเมินสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดตาม กำกับการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

ด้านจิตวิทยา (Psychological) การประเมินสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ สำหรับการกระตุ้นให้เร้าความสนใจและสร้างความตื่นตัวในการปฏิบัติงาน

ด้านรัฐศาสตร์ (Sociological) การประเมินสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการตรวจสอบ ความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติ (Accountability) ตลอดจนสามารถใช้เป็นกลยุทธ์ในการสร้างแรงสนับสนุน

นอกจากนี้ สมคิด พรมจุ้ย (2550) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการประเมินที่มีต่อการวางแผนการบริหารงาน ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. ช่วยให้ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการกำหนดแผนงานและโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินงาน กิจกรรม ตลอดจนความเป็นไปได้ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

2. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความก้าวหน้า ปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานที่นำมาใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแก้ไขการดำเนินงานโครงการให้เป็นไปได้ตามทิศทางที่ต้องการ

3. ช่วยในการจัดหาข้อมูลเกี่ยวกับความสำเร็จและความล้มเหลวของกิจกรรมที่นำมาใช้ในการตัดสินใจและวินิจฉัยที่จะดำเนินงานในช่วงต่อไปหรือไม่ จะยกเลิกหรือจะขยายการดำเนินงานต่อไปอีก

4. ช่วยให้ได้ข้อมูลที่บ่งบอกประสิทธิภาพของการดำเนินงานว่าเป็นอย่างไรคุ้มค่ากับการลงทุนหรือไม่

5. เป็นแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานได้มีข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนางานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จึงกล่าวได้ว่า การประเมินมีความสำคัญต่อกระบวนการบริหารงานต่าง ๆ เป็นอย่างยิ่ง เพราะการประเมินจะทำให้ได้ข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 วิธีการประเมิน

วิธีการประเมินแบ่งได้ 2 วิธีการใหญ่ ๆ เช่นเดียวกับเป้าหมายของการประเมิน ดังนี้ (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2545)

1. การประเมินด้วยวิธีเชิงระบบ (Systematic Approach) จะใช้แนวทางปรนัยนิยม (Objectivism) โดยนักประเมินจะมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างแน่ชัดและใช้เครื่องมือมาตรฐานในการรวบรวม วิเคราะห์ข้อมูลและสรุปผลตามเกณฑ์มาตรฐานสากลที่กำหนดไว้

2. การประเมินด้วยวิธีเชิงธรรมชาติ (Naturalistic Approach) จะใช้แนวทางอัตนัยนิยม (Subjectivism) การประเมินอยู่บนหลักการของวิธีการดำเนินงานที่ยืดหยุ่น นักประเมินจะกำหนดมาตรฐานหรือเกณฑ์ในการตัดสินคุณค่าขึ้นเองตามเหตุผลของตนและรวบรวมข้อมูลสารสนเทศอย่างครอบคลุมตามสภาพธรรมชาติ และใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญของผู้ประเมินเป็นเกณฑ์ในการสรุปผล

แนวทางการประเมินทั้ง 2 วิธี ต่างมีข้อดีและข้อเสีย โดยวิธีเชิงระบบ มีข้อดีที่สำคัญ เรื่อง ความชัดเจนเป็นปรนัย น่าเชื่อถือ และนักประเมินไม่ต้องเชี่ยวชาญ ส่วนข้อเสียที่สำคัญคือสารสนเทศที่ได้จะจำกัดตามกรอบที่กำหนดไว้ ขาดความลึกซึ้ง สำหรับวิธีเชิงธรรมชาติมีข้อดีที่สำคัญ ด้านความยืดหยุ่น เข้าถึงสภาพที่แท้จริงของสิ่งที่ประเมิน และได้สารสนเทศรอบด้านลึกซึ้ง แต่มีข้อเสีย คือ ขาดความเป็นปรนัยไม่น่าเชื่อถือ นักประเมินต้องมีความเชี่ยวชาญ การเข้าร่วมตามสภาพธรรมชาติ อาจทำให้มีอคติได้ และการประเมินวิธีนี้มีความสิ้นเปลืองสูง อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก ทั้ง 2 วิธีต่างก็มีข้อดีข้อเสีย นักประเมินจึงเริ่มนำวิธีการทั้ง 2 มาใช้ร่วมกันในการประเมินเพื่อเสริมซึ่งกันและกันมากขึ้น ซึ่งในการวิจัยนักวิจัยเริ่มนิยมใช้วิธีการวิจัยทั้ง 2 วิธี ร่วมกันมากขึ้นเช่นกันที่เรียกว่า วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม (Mixed Methodology)

2.4 ประเภทการประเมิน

ประเภทการประเมินตามที่นิยมที่นักการศึกษาได้แบ่งไว้ (ศิริชัย กาญจนวาสี และคนอื่น ๆ, 2541 อ้างถึงใน พิสณุ ฟองศรี, 2549) ได้แบ่งประเภทการประเมินตามเกณฑ์ลักษณะการแบ่งไว้ 3 ลักษณะ คือ

1. แบ่งตามวัตถุประสงค์การประเมิน

1.1 การประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) เป็นการประเมินระหว่างการดำเนินงาน โดยพิจารณาความก้าวหน้าของสิ่งที่ประเมินว่าจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงส่วนใด เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 การประเมินผลสรุป (Summative Evaluation) เป็นการประเมินเมื่อสิ้นสุดการดำเนินงาน เพื่อตัดสินความสำเร็จว่า บรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายมากน้อยเพียงใดหรือบรรลุเป้าหมายที่ควรจะเป็นเพียงใด

2. แบ่งตามช่วงเวลาของการประเมิน

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) เป็นการประเมินความต้องการจำเป็นในเบื้องต้น ก่อนที่จะจัดทำสิ่งใด ๆ ซึ่งมีประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบาย และการวางแผน เพื่อให้ได้แนวคิดของการดำเนินงานที่สามารถสนองความต้องการของกลุ่มเป้าหมายได้

2.2 การประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Evaluation) เป็นการประเมินเพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ของสิ่งที่จะดำเนินการ โดยศึกษาวิเคราะห์ถึงปัจจัยที่จำเป็นต่อความสำเร็จ ซึ่งจะพบการประเมินประเภทนี้ได้มากในการประเมินโครงการขนาดใหญ่ โดยมักจะประเมินในด้านการตลาด หรืออุปสงค์ ด้านเทคนิค ด้านการเงิน ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น

2.3 การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการประเมินสิ่งที่ป้อนเข้าสู่การดำเนินงานว่ามีความเหมาะสมเพียงใดก่อนที่จะเริ่มดำเนินงาน เช่น คน วัตถุดิบ อุปกรณ์ เครื่องมือ และงบประมาณ เป็นต้น

2.4 การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เป็นการประเมินกระบวนการดำเนินงานตามที่กำหนด โดยประเมินในขณะที่กำลังดำเนินงานอยู่ เพื่อใช้ผลการประเมินไปปรับปรุงหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานซึ่งมีลักษณะครอบคลุมการประเมินความก้าวหน้าของโครงการฯ

2.5 การประเมินผลผลิตหรือผลิตผล (Output/Product Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้จากสิ่งที่ประเมินหรือผลการดำเนินงานโดยตรง ตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของสิ่งที่ประเมินว่ามากน้อยเพียงใด

2.6 การประเมินผลลัพธ์หรือผลกระทบ (Outcome/Impact Evaluation) เป็นการประเมินผลที่ได้อันเนื่องมาจากผลของสิ่งที่ประเมินหรือการดำเนินงานทั้งที่คาดหวัง และไม่ได้คาดหวัง ซึ่งเป็นผล ทั้งทางบวกและทางลบ เพื่อนำผลไปประกอบการตัดสินใจในการหยุด ยกเลิก ปรับ หรือขยายสิ่งที่ประเมินนั้น ๆ

2.7 การประเมินด้วยการติดตาม เมื่อดำเนินงานเสร็จสิ้นไปแล้วระยะหนึ่ง (Follow Up Evaluation) เป็นการประเมินที่อาจเหลื่อมกับข้อ 2.6 หรือเป็นการประเมินตามหัวข้อ 2.6 แต่ประเมินเมื่อการดำเนินงานเสร็จไปแล้วระยะหนึ่ง อาจเป็น 6 เดือน 1 หรือ 2 ปี เพื่อคอยดูผลที่จะเกิดขึ้นให้ได้ชัดเจน บางครั้ง เรียกกันว่าการติดตามหลังสิ้นสุดการดำเนินงาน แต่เพื่อไม่ให้สับสนกับคำว่าการติดตามระหว่างการดำเนินงานจึงใช้คำนี้แทน

2.8 การประเมินงานประเมิน (Meta Evaluation) เป็นการประเมินผลของการประเมินอีกครั้งหนึ่งเพื่อพิจารณาคุณภาพ โดยศึกษาความถูกต้องและความเหมาะสมของการประเมินในด้านต่าง ๆ

การแบ่งประเภทตามช่วงเวลาของการประเมินในข้อ 2.1- 2.8 ถ้าเป็นโครงการใหญ่ ๆ ที่มีความสำคัญอาจจะประเมินทั้งหมดบางหัวข้อตามสภาพการณ์ที่ต้องการใช้สารสนเทศ จากการประเมินหรือบริบทที่เอื้ออำนวยหรือถ้าใช้การประเมินบางรูปแบบจะกำหนดให้ประเมินหลายหัวข้ออยู่แล้วตามแนวทางของรูปแบบนั้น ๆ

3. แบ่งตามผู้ประเมิน การแบ่งตามเกณฑ์ผู้ประเมินแบ่งได้ 2 ประเภทคือ

3.1 การประเมินโดยผู้ประเมินภายใน (Internal Evaluator Evaluation) ผู้ประเมินเป็นบุคลากรที่เกี่ยวข้องหรือปฏิบัติงานกับสิ่งที่ประเมินนั้น หรือปฏิบัติงานในองค์การที่รับผิดชอบสิ่งที่ประเมิน ซึ่งมีข้อดี คือ ทราบรายละเอียดของสิ่งที่ประเมิน แต่มักมีข้อเสียเรื่องความลำเอียง (Bias) เข้าข้างตนเองเสมอ

3.2 การประเมินโดยผู้ประเมินภายนอก (External Evaluator Evaluation) ผู้ประเมินเป็นบุคคลภายนอกที่ไม่ได้เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ปฏิบัติงานกับสิ่งที่ประเมินโดยตรง อาจเป็นบุคลากรของหน่วยงานอื่นหรือหน่วยงานกลาง ซึ่งมีข้อดี คือ ความเป็นกลาง แต่มีข้อเสียคือมักจะทราบรายละเอียดของสิ่งที่ประเมินไม่ดีพอและอาจไม่ได้รับความร่วมมือจากผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะถ้าเห็นว่าเป็นการจับผิด

การแบ่งประเภทการประเมินข้างต้นอาจมีการดำเนินการในลักษณะผสม เช่น ประเมินร่วมกันระหว่างผู้ประเมินภายในกับภายนอก หรือมีการประเมินทั้งความก้าวหน้าและผลสรุป

2.5 ขั้นตอนการประเมิน

การประเมินโดยทั่วไปจะมีขั้นตอนที่สำคัญ ๆ คล้ายคลึงกัน การกำหนดขั้นตอนการประเมินขึ้นอยู่กับการกำหนดรายละเอียดของเรื่องหรือประเด็นที่ต้องการประเมินว่าจะเน้นด้านใด และขึ้นอยู่กับความต้องการของเจ้าของโครงการ ขั้นตอนการประเมินมี 8 ขั้นตอน และถ้ามีการประเมินงานประเมินก็จะถือว่าเป็นขั้นตอนที่ 9 รายละเอียดแสดงดังแผนภาพที่ 1 (พิสณุ ฟองศรี, 2549)

แผนภาพที่ 1 ขั้นตอนการประเมิน

จากแผนภาพที่ 1 บางขั้นตอนจะมีความเกี่ยวเนื่องหรือเหลื่อมกับขั้นตอนอื่น ๆ เช่น ขั้นตอนการกำหนดวัตถุประสงค์ หรือประเด็นการประเมินกับขั้นตอนการศึกษาแนวคิดและวิเคราะห์สิ่งที่จะประเมิน อาจใช้ขั้นตอนไหนก่อนก็ได้และจะส่งผลต่อกันด้วย หรือขั้นตอนที่ 1 - 3 จะนำไปสู่ขั้นตอนที่ 4 เป็นต้น สำหรับสาระโดยสรุปของแต่ละขั้นตอน มีดังนี้

1. การศึกษาแนวคิดการประเมินและวิเคราะห์สิ่งที่จะประเมิน

ขั้นตอนแรกผู้ประเมินจะต้องทราบและเข้าใจถึงแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน ซึ่งต้องศึกษาวิเคราะห์ให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ โดยการศึกษาวิเคราะห์สิ่งที่จะประเมินในทุกแง่มุมเท่าที่จะทำได้ เพราะถ้าไม่ทราบและเข้าใจแนวคิดพื้นฐานการประเมินและรู้จักสิ่งที่จะประเมินแล้วก็ยากที่จะประเมินสิ่งนั้น ๆ ได้ดี ในการประเมินโครงการก็เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ประเมินจำเป็นต้องศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการและศึกษาวิเคราะห์โครงการให้เข้าใจลึกซึ้งก่อน เพื่อให้ได้เป็นข้อมูลไปกำหนดวัตถุประสงค์ และประเด็นในการประเมินผล และเป็นข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินการขั้นตอนอื่นต่อไป

2. การกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมิน และตัวชี้วัด

วัตถุประสงค์การประเมินที่สำคัญ คือ เพื่อหาสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่ประเมิน โดยอาจใช้ประเด็นการประเมินเป็นวัตถุประสงค์ย่อย หรือนำประเด็นการประเมินมากำหนดเป็นวัตถุประสงค์เป็นข้อ ๆ ก็ได้ ดังนั้น ในขั้นตอนนี้สิ่งที่ต้องทำ คือกำหนดประเด็นการประเมินหรืออาจเรียกว่าตัวแปรองค์ประกอบที่จะประเมิน ถ้าจะให้ชัดก็เรียกว่า “ประเด็นการประเมิน” ซึ่งจะสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือเป็นสิ่งเดียวกัน ประเด็นการประเมินจะเป็นกรอบสำคัญที่นำไปสู่กิจกรรมอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดตัวชี้วัดหรือกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนักเครื่องมือ แหล่งข้อมูล วิธีการเก็บข้อมูล ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งถ้าจะประเมินโครงการอาจกำหนดประเด็นการประเมินได้จากหลายแหล่ง เช่น จากวัตถุประสงค์โครงการ จากรูปแบบการประเมินจากความต้องการของผู้ใช้ผลการประเมิน ผู้เกี่ยวข้อง และจากประสบการณ์ของผู้ประเมิน เป็นต้น เมื่อได้ประเด็นการประเมินแล้วต้องนำมาแตกย่อยเป็นตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลตามตัวชี้วัด

3. การกำหนดเกณฑ์และค่าน้ำหนัก

เกณฑ์ในการประเมิน หมายถึง เกณฑ์การตัดสินของแต่ละตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในขั้นตอนที่ 2 โดยจะกำหนดเป็นกี่ระดับหรือในภาพรวมของโครงการจะกำหนดอย่างไร ขึ้นอยู่กับความต้องการรายละเอียดจากสารสนเทศ ยิ่งเกณฑ์หลายระดับจะยิ่งละเอียดมากแต่จะยุ่งยากมากขึ้นเช่นเดียวกัน เมื่อกำหนดเกณฑ์แล้วถ้าประสงค์จะให้ผลการประเมินละเอียดยิ่งขึ้น ต้องกำหนดค่าน้ำหนักของสิ่งที่ประเมิน ประเด็นการประเมินและตัวชี้วัดทุกตัวโดยอาจให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้อง ร่วมกันกำหนดหรือใช้สถิติก็ได้ ซึ่งถ้าใช้สถิติจะยุ่งยาก ในที่นี้จะเน้นการให้ผู้เชี่ยวชาญหรือผู้เกี่ยวข้องร่วมกันกำหนด

4. การกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมิน

เมื่อได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 – 3 แล้ว นำสาระที่ได้มารวมเป็นกรอบแนวคิดการประเมิน สาระที่สำคัญ คือ วัตถุประสงค์ ประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัดเกณฑ์ (ถ้ามี) และค่าน้ำหนัก (ถ้ามี) ซึ่งอาจจะทำเป็นตารางกรอบแนวคิดโดยเฉพาะที่มีองค์ประกอบหรือสาระสำคัญ ๆ ดังกล่าว หรืออาจจะนำมารวมกับขอบเขตการประเมิน เป็นตารางกรอบแนวคิด และขอบเขตการประเมิน การกำหนดกรอบแนวคิดนี้ถ้าจะขึ้นเป็นหัวข้อใหญ่แล้วรวมทั้งตอนที่ 1-3 เข้าด้วยกันก็ได้ แต่ในที่นี้เพื่อให้การเตรียมการประเมินค่อย ๆ ทำเป็นขั้นเป็นตอน จึงได้นำเรื่องกรอบแนวคิดการประเมินมาไว้ในขั้นตอนที่ 4 ซึ่งบางครั้งอาจพบได้ว่า การกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินนี้จะเรียกว่า การวางแผนหรือการออกแบบการประเมิน โดยกำหนดไว้เป็นหัวข้อใหญ่ดังกล่าวมาแล้ว เมื่อได้กรอบแนวคิดการประเมินแล้วขั้นตอนต่อมาจะเป็นการกำหนดขอบเขตการประเมิน โดยพิจารณาว่าประเด็นการประเมินตัวชี้วัดและเกณฑ์ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในกรอบแนวคิดนั้น จะมีขอบเขตหรือขีดจำกัดเกี่ยวกับกลุ่มผู้ใช้ข้อมูลเครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ เป็นต้น ให้สอดคล้องกับกรอบแนวคิดอย่างไร

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูล

การประเมินเป็นการตัดสินใจโดยอาศัยสารสนเทศ สรุปผลการวิเคราะห์โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งการประเมิน มีลักษณะเฉพาะกว่าการวิจัย นักประเมินมักจะต้องสร้างและพัฒนาเครื่องมือขึ้นเอง เครื่องมือส่วนใหญ่ ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต ซึ่งต้องสร้างตามหลักวิชาการ โดยมีที่มาชัดเจนจากแนวคิด ทฤษฎี หรือวัตถุประสงค์ สาระเนื้อหาวิชา เป็นต้น เมื่อสร้างแล้วต้องมีการพัฒนาเครื่องมือตามขั้นตอนการหาคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อให้เครื่องมือมีคุณภาพสูงสุด ส่งผลต่อคุณภาพข้อมูลและความน่าเชื่อถือสารสนเทศที่จะได้รับ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดังที่กล่าวแล้วในขั้นตอนที่ 5 ว่าการประเมินเป็นการตัดสินใจ โดยอาศัยข้อมูลนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปเป็นสารสนเทศ ดังนั้นหลังจากได้สร้างและพัฒนาเครื่องมือได้มาตรฐานแล้ว ต้องเก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้มีความครอบคลุมก่อนจะนำไปวิเคราะห์

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินในเชิงปริมาณหรือวิธีการเชิงระบบ ซึ่งการเก็บข้อมูลในเชิงปริมาณจะต้องอาศัยสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อสรุปผลการประเมินได้ชัดเจนขึ้นเช่นเดียวกับการวิจัย เพียงแต่สถิติที่ใช้ส่วนใหญ่จะเป็นสถิติพื้นฐาน เช่น ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือสถิติที่ใช้ในการวัดผล ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือบางชนิด ซึ่งไม่ยุ่งยากซับซ้อนเท่ากับสถิติที่ใช้ในการวิจัย แม้ว่าการประเมินบางครั้งอาจต้องใช้สถิติเปรียบเทียบผลพัฒนาการบ้างก็ไม่ยุ่งยากนัก ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพจะไม่ใช้สถิติแต่ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเป็นหลัก

8. การเขียนรายงานการประเมิน

ขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนสุดท้ายในการประเมินโดยทั่วไป ผู้ประเมินต้องเขียนรายงานการประเมินผล เพื่อเป็นสื่อกลางให้ผู้ใช้ผลการประเมิน ผู้เกี่ยวข้องหรือผู้สนใจและหน่วยงานต่าง ๆ รายงานการประเมินแบบสมบูรณ์จะมีโครงสร้างคล้ายกับรายงานการวิจัย เพียงแต่จะมีบทสรุปสำหรับผู้บริหารแทนบทคัดย่อ และการทบทวนเอกสารที่เกี่ยวข้องจะมีน้อยกว่าการวิจัย การเขียนรายงานการประเมินต้องใช้ทักษะทั้งศาสตร์และศิลป์ เพื่อให้ผู้รับผิดชอบหรือผู้มีอำนาจหรือผู้อ่านเข้าใจชัดเจนและโน้มน้าวให้นำผลการประเมินไปเป็นสารสนเทศในการตัดสินใจ ปรับปรุงพัฒนาสิ่งที่จะประเมินให้เกิดประโยชน์สูงสุดตามปรัชญาของการประเมิน

9. การประเมินงานประเมิน (ถ้ามี)

การประเมินโดยทั่วไปจะเสร็จสิ้นในขั้นตอนที่ 8 แต่ถ้าผู้ประเมินประสงค์จะประเมินงานประเมินโดยให้ผู้อื่นมาประเมินงานประเมินของตนก็ทำได้ ซึ่งอาจใช้วิธีให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาหรือเปรียบเทียบกับมาตรฐานการประเมิน หรือใช้แบบตรวจสอบรายงานต่าง ๆ หรือวิพากษ์โดยผู้เชี่ยวชาญและผู้เกี่ยวข้อง เป็นต้น สำหรับในที่นี้ถ้าผู้ประเมินไม่ประสงค์จะให้มีการประเมินงานของตนโดยผู้อื่น ก็อาจนำแนวทางต่าง ๆ ไปพิจารณาด้วยตนเอง คล้ายกับการประเมินตนเองแต่เป็นการประเมินรายงานการประเมินของตน ที่อาจเรียกการพิจารณาคุณภาพงานประเมินก็ได้

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า ขั้นตอนการประเมินทั้ง 8 ขั้นตอน สามารถนำมาจัดกลุ่มได้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกจะเป็นการศึกษาเอกสารแนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการ ซึ่งประกอบด้วยความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการประเมิน หลักการ แนวคิดการประเมินโครงการ สาระสำคัญของโครงการ และการติดตามโครงการ กลุ่มที่สองเป็นการเตรียมการประเมินโครงการ โดยกำหนดวัตถุประสงค์หรือประเด็นการประเมินและตัวชี้วัด การกำหนดค่าน้ำหนัก และเกณฑ์การประเมิน การกำหนดกรอบแนวคิดและขอบเขตการประเมิน และการสร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูล กลุ่มที่ 3 เป็นการปฏิบัติการประเมินโครงการ โดยการเก็บข้อมูลภาคสนาม ซึ่งประกอบด้วย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การเขียนรายงานการประเมินโครงการ และการประเมินงานประเมิน (ถ้ามี) ซึ่งแต่ละขั้นตอนสามารถปรับเปลี่ยน เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของโครงการตามความเหมาะสมได้

3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินโครงการ

การดำเนินงานตามโครงการ หรือการบริหารโครงการ จะต้องมีการวางแผนโครงการ โดยกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้ เพื่อคาดหวังผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นภายหลัง เมื่อวางแผนโครงการและมีการวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ ตลอดจนการออกแบบโครงการเป็นอย่างดีแล้ว ผู้ที่มีอำนาจจะทำการคัดเลือกโครงการและอนุมัติโครงการต่อไป ต่อจากนั้นจะมีองค์กรนำโครงการไปปฏิบัติ เราเรียกว่า การบริหารโครงการ (Project Management) ความสำเร็จ หรือความล้มเหลวของนโยบาย/แผนงาน โครงการจะต้องผ่านกระบวนการต่าง ๆ

โดยเฉพาะกระบวนการบริหารโครงการ และการประเมินผลโครงการ คือ การวางแผน (Planning) เกี่ยวข้องกับการคิด การดำเนินการ หรือการบริหาร (Implementation/Operation) เกี่ยวกับการกระทำ ส่วนการประเมินผล (Evaluation) คือ การเปรียบเทียบระหว่างการวางโครงการกับการกระทำ การประเมินผลจึงเป็นขั้นตอนสุดท้ายที่จะทำให้ทราบว่า การปฏิบัติงานตามโครงการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ เพียงใด โดยเฉพาะปัจจุบันการบริหารการพัฒนาประเทศมิได้ประเมินเฉพาะผลสำเร็จของโครงการจากผลผลิต (Output) ที่ได้จากการดำเนินโครงการเท่านั้น แต่ความสำเร็จของโครงการจะต้องพิจารณาทั้งผลผลิต (Output) ผลลัพธ์ (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ด้วย เรียกว่า การบริหารแบบมุ่งผลสัมฤทธิ์ (Result Base Management) ดังนั้นการที่จะทราบถึงผลสัมฤทธิ์ของโครงการต่าง ๆ ได้นั้น จำเป็นจะต้องอาศัยกระบวนการติดตามและประเมินผลอย่างเป็นระบบ ซึ่งการประเมินโครงการได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการศึกษาประมาณ 15 ปี ที่ผ่านมา โดยเริ่มจากแนวคิดที่เสนอในรูปของบทความของราล์ฟ ดับเบิลยู ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) ลี เจ ครอนบาซ (Lee J. Cronbach) และไมเคิล สคริฟเวน (M. Scriven) ปัจจุบันการประเมินโครงการขยายวงกว้างไปสู่โครงการในสาขาต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง

3.1 ความหมายของการประเมินผลโครงการ

การประเมินผลโครงการ (Project Evaluation) เป็นคำที่มาจากการประเมินผล (Evaluation) กับคำว่าโครงการ (Project) หมายความว่า เป็นกิจกรรมที่จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์บางประการ โดยที่ผู้จัดทำโครงการมุ่งหวังว่าเมื่อทำกิจกรรมนั้นตามหลักเกณฑ์หรือขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้แล้ว จะบรรลุวัตถุประสงค์บางประการ หรือหลายประการที่ตั้งไว้ หากมีกฎเกณฑ์ ขั้นตอน หรือกระบวนการที่ดำเนินการแตกต่างกันอาจได้ผลลัพธ์ออกมาไม่เหมือนกัน (สุชาติ ประสิทธิรัฐสินธ์, 2541) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความหมายของคำว่าการประเมินผล โดยทั่วไปการประเมินผลนับเป็นการตัดสินคุณค่าหรือความเหมาะสมในสิ่งที่ประเมิน ซึ่งหากจะขยายความการประเมิน เป็นการแยกแยะ วินิจฉัย (Identification) เปิดเผยข้อเท็จจริง (Clearification) และการใช้ประโยชน์ (Application) ของเกณฑ์ต่าง ๆ เพื่อตัดสินคุณค่า หรือ ความเหมาะสมของสิ่งนั้นในเรื่องคุณภาพ การใช้ประโยชน์ การมีผลตามความเป็นจริง หรือการได้รับผลที่สอดคล้องตามเกณฑ์นั้น นักวิชาการชาวต่างประเทศและชาวไทย ได้ให้คำจำกัดความของการประเมินผลไว้ดังต่อไปนี้

ไบรอันและไวท์ (1976 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2543) กล่าวว่า การประเมินผลเป็นความพยายามอย่างหนึ่งในการบันทึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้น และกำหนดว่าทำไมสิ่งนั้นจึงเกิดขึ้น การประเมินจึงหมายความได้ว่าเป็นความพยายามที่จะค้นหาว่า แผนหรือโครงการ ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอะไร เป็นไปตามที่คาดหมายไว้หรือไม่เพียงใด

ฟรีแมน (1982 อ้างถึงใน สุวิมล ติรกานันท์, 2543) กล่าวถึงความหมายของการประเมินผลโครงการแบบรวบยอดว่า เป็นการพิจารณาว่าโครงการ ปัจจัยนำเข้า ได้รับการดำเนินการตามแผนที่วางไว้หรือไม่ และเพื่อกำหนดว่าโครงการก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหรือขยายผลไปในทิศทางใด สอดคล้องกับความตั้งใจหรือไม่มองในแง่นี้ การประเมินผลแบบรวบยอด จึงเป็นการวิจัยประเมินผลที่มีความหมายครอบคลุมทั้งการประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) อันหมายถึง การที่นโยบายได้รับการดำเนินการตามแผนงานขั้นตอนที่วางไว้หรือไม่และนโยบายเป็นสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงในทิศทางของวัตถุประสงค์ที่พึงประสงค์หรือไม่อย่างไร

สมคิด พรมจุ้ย (2542) เสนอไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดสารสนเทศเพื่อช่วยในการบริหาร ซึ่งผู้บริหารสามารถใช้ในการตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นการตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการหรือแผนงาน ตลอดจนการพิจารณาผลสัมฤทธิ์ของโครงการหรือแผนงานนั้น ๆ ว่ามีมากน้อยเพียงใด

นิศา ชูโต (2538) สรุปไว้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กิจกรรมที่เก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ความหมายข้อเท็จจริงเกี่ยวกับความต้องการ การหาแนวทาง วิธีการปรับปรุง วิธีการจัดการเกี่ยวกับโครงการและหาผลที่แน่ใจว่าเกิดจากโครงการ เพื่อเป็นการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของโครงการให้ดียิ่งขึ้น

สมหวัง พิริยานุวัฒน์ (2544) สรุปไว้ว่า การประเมินโครงการ หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดสารนิเทศในการปรับปรุงโครงการ และสารนิเทศในการตัดสินผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

จากความหมายของการประเมินโครงการ สรุปได้วา การประเมินโครงการ คือ กระบวนการที่เป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการปฏิบัติงานใดงานหนึ่ง แล้วนำไปวิเคราะห์เทียบกับเกณฑ์ หรือมาตรฐานที่กำหนดไววา ไดผลมากนอยเพียงใดและข้อมูลสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเลือกที่ดีที่สุดจากทางเลือกที่มีอยู่ของผู้บริหารโครงการ

3.2 ลักษณะที่สำคัญของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการเปนหนึ่งในวิธีการตาง ๆ ซึ่งจะใหขอมูลที่ถูกตองแกผูมีบทบาทเกี่ยวของกับการตัดสินใจเกี่ยวกับอนาคตของโครงการ การจะพิจารณาวาโครงการใดสมควรไดรับการประเมินนั้นจะตองมีลักษณะพื้นฐานสำคัญ ประกอบดวย วัตถุประสงค (Objective) ความมีเอกเทศ (Discreteness) การกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานที่สอดคลองกลมกลืน (Coherent Organized Action) และสถานที่ตั้ง (Location) ซึ่งรัตนะ บัวสนธ (2540) ไดสรุปลักษณะที่สำคัญของการประเมินโครงการไว 7 ประการ คือ

1. การประเมินโครงการเป็นกระบวนการมากกว่าวิธีการ ซึ่งมี 2 ลักษณะคือ เป็นกระบวนการของการตัดสินกระบวนการเกี่ยวกับโครงการ โดยใช้มาตรฐานหรือเกณฑ์เปรียบเทียบ รวมทั้งการบรรยายผลที่เกิดขึ้นกับโครงการ และเป็นกระบวนการใช้ข้อมูลประกอบการเปรียบเทียบหาแนวทางเลือกที่จะปฏิบัติได้อย่างเหมาะสม

2. การประเมินโครงการ เป็นการพิจารณาตรวจสอบว่าโครงการนั้นไดบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไวมากเพียงใด รวมทั้งเป็นการประเมินผลกระทบที่เกิดกับโครงการด้วย

3. การประเมินโครงการเป็นการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) และการประเมินผลสรุป (Summative Evaluation)

4. การประเมินโครงการ เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับการประเมินองค์ประกอบต่าง ๆ ของการเรียนการสอนที่ดำเนินมาจนจบโครงการ ดังนั้น การประเมินผลการเรียนการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของโครงการ

5. การประเมินโครงการ เป็นกระบวนการที่มุ่งค้นหาคำตอบเฉพาะของโครงการ ไม่ได้มุ่งในเรื่องของการค้นหาทฤษฎีหรือหลักเกณฑ์ในการหาข้อสรุป แต่เป็นการรวบรวมข้อมูลเพื่อการใช้ประโยชน

6. การประเมินโครงการ เป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหาร ซึ่งมีประโยชน์มากมาย

7. การประเมินโครงการ เป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุคคลที่ปฏิบัติโครงการ

ในการดำเนินโครงการใด ๆ นั้น การประเมินโครงการมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะจะให้ข้อมูลหรือสารสนเทศที่จะบอกให้ทราบวา วัตถุประสงค์ของโครงการนั้น ๆ ไดบรรลุผลมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้จะช่วยบอกถึงว่าวัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไวนั้น มีความสอดคล้องและเหมาะสมเพียงใด ซึ่งข้อมูลที่ไดจากการประเมินโครงการจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินการของโครงการเพื่อที่จะปรับปรุงโครงการให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลดียิ่งขึ้น

3.3 ประเภทของการประเมินโครงการ

การแบ่งประเภทการประเมินโครงการคงมิใช่เป็นการกำหนดเกณฑ์เด็ดขาด แต่จำเป็นต้องอาศัยเกณฑ์หลายชนิดมาจำแนกประเภท เช่น ใช้เวลา วัตถุประสงค์ วิธีการ และรูปแบบการประเมินมาบ่งบอกถึงประเภทของการประเมิน ซึ่งในที่นี้อาจจำแนกการประเมินโครงการออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

1. การประเมินโครงการก่อนดำเนินการ (Preliminary Evaluation) เป็นการศึกษาประเมินความเป็นไปได้ (Feasibility Study) ก่อนที่เริ่มโครงการใด ๆ โดยอาจทำการศึกษาถึงประสิทธิภาพของปัจจัยป้อนความเหมาะสมของกระบวนการที่คาดว่าจะนำมาใช้ในการบริหารจัดการโครงการ ปัญหา อุปสรรค ความเสี่ยงของโครงการ ตลอดจนผลลัพธ์ หรือประสิทธิผลที่คาดว่าจะได้รับ ในขณะเดียวกันอาจจะศึกษาผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในด้านต่าง ๆ

การประเมินโครงการก่อนการดำเนินการนี้ มีประโยชน์สำหรับนักลงทุนเพื่อศึกษาดูว่าก่อนลงมือโครงการใด ๆ นั้นจะเกิดความคุ้มค่าแก่การลงทุน (Cost effectiveness) หรือจะเกิดผลกระทบต่อระบบสิ่งแวดล้อมทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง ประชากร เทคโนโลยี และระดับนโยบายหรือไม่ หากได้ทำการศึกษารอบคอบแล้วอาจจะได้ผลการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า จะเกิดประโยชน์หรือโทษอย่างไร ปัญหา อุปสรรค เป็นอย่างไรเพื่อผู้เป็นเจ้าของโครงการจะได้ตัดสินล่วงหน้าว่าจะเลิกล้มโครงการหรือปรับปรุงองค์ประกอบ และกระบวนการบริหารจัดการโครงการเพียงใดเพื่อให้เกิดผลดี

2. การประเมินระหว่างดำเนินการโครงการ (Formative evaluation) เป็นการประเมินผลเพื่อการปรับปรุงเป็นสำคัญซึ่งมักจะใช้ประเมินผลระหว่างแผนหรือระหว่างพัฒนาโครงการ ผลที่ได้จาก Formative evaluation นั้น จะช่วยตั้งวัตถุประสงค์ของโครงการให้เป็นไปตามเป้าหมายที่แท้จริง นอกจากนั้น Formative evaluation อาจใช้ในระหว่างดำเนินโครงการ จะช่วยตรวจสอบว่า โครงการได้ดำเนินไปตามแผนของโครงการอย่างไร อาจเรียกชื่อเฉพาะว่า Implementation evaluation หรือ Formative evaluation อาจตรวจสอบความก้าวหน้าของโครงการว่าดำเนินการได้ผลเพียงไร เรียกว่า Progress evaluation

3. การประเมินเมื่อสิ้นสุดโครงการหรือประเมินผลผลิต (Summative Evaluation) เป็นการประเมินผลรวมสรุป มักจะใช้ประเมินหลังสิ้นสุดโครงการ สำหรับโครงการที่มีการดำเนินระยะยาวอาจใช้ Summative Evaluation ในการสรุปย่อความระยะยาวต่าง ๆ ข้อมูลที่ได้จากระยะต่าง ๆ จะช่วยให้มีการประเมินสรุปรวมนั้นส่วนใหญ่จะรวบรวมจากผลของ Formative evaluation เป็น Summative Evaluation ซึ่งผลสรุปที่ได้จะนำสู่การรายงานว่า โครงการได้บรรลุเป้าหมาย (Goals) หรือไม่อย่างไร ตลอดจนการรายงานถึงสถานภาพของโครงการว่าประสบความสำเร็จหรือล้มเหลวเพียงไร มีปัญหาหรืออุปสรรคใดที่ต้องแก้ไขปรับปรุงข้อมูลเหล่านี้จะช่วยให้ผู้บริหารโครงการสามารถนำไปสู่การตัดสินว่า โครงการนั้นควรดำเนินการต่อหรือยกเลิก

4. การประเมินประสิทธิภาพ การประเมินโครงการโดยทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทยที่ผ่านมา ยังจำกัดอยู่เพียงการประเมินผลผลิต โดยมุ่งที่จะทราบความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเท่านั้น ทั้งนี้เพื่อประกอบการตัดสินใจของผู้ให้บริการหรือผู้ให้ทุนในการยุติหรือขยายโครงการ แต่ในปัจจุบันนักประเมินและผู้บริหารโครงการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการประเมินประสิทธิภาพของโครงการด้วยโดยถือว่าเป็นประเภทของการประเมินที่จำเป็นสำหรับโครงการบริการทั่วไป เพราะจะช่วยเสริมให้โครงการเหล่านั้น สามารถดำเนินการอย่างสอดคล้องกับสภาวการณ์ของสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาท้องถิ่น หรือโครงการที่เป็นตัวกำหนดเกณฑ์สำคัญสำหรับประกันโครงการขนาดใหญ่ระดับชาติ ที่จะไม่ต้องสูญเสียทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดโดยไม่จำเป็น การดำเนินโครงการบริการสังคมนั้นจะไม่มุ่งแต่เพียงความสำเร็จของโครงการเท่านั้น แต่จะต้องให้คุ้มค่าในเชิงของประสิทธิภาพด้วย

3.4 กระบวนการของการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการนั้น เป็นกระบวนการที่ต้องจัดทำอย่างมีระบบ และมีขั้นตอนผู้ประเมินควรพิจารณาและดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการของการประเมิน ซึ่งสมหวัง พิธิยานุวัฒน (2544) ไดเสนอขั้นตอนของกระบวนการประเมินโครงการไว้ ดังนี้

1. ทำการศึกษาและวิเคราะหโครงการที่จะทำการประเมิน ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะการไดรูจักโครงการที่จะประเมินโครงการเทาไรก็สามารถเพิ่มโอกาสที่จะทำใหการประเมินตรงเปาหมายมากยิ่งขึ้น ซึ่งผูประเมินควรจะไดศึกษาโครงการในเรื่องตาง ๆ ใหละเอียด

2. กำหนดวัตถุประสงคของการประเมินโครงการโดยมีลำดับขั้นตอน ซึ่งในการตั้งวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ มีดังนี้ ระบุบุคคลหรือองคกรที่เกี่ยวของกับโครงการ ระบุเรื่องราวหรือขาวสารที่บุคคลหรือ

องคกรเหลานั้นตองการไดจากการประเมิน เพื่อประกอบการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการในแงตาง ๆ และสรุปวัตถุประสงคของการประเมินโครงการนั้น ๆ

3. ออกแบบการประเมินโครงการเปนขั้นตอนที่เป็นหัวใจสำคัญของการประเมินโครงการ ซึ่งจะตองสอดคล้องกับธรรมชาติของโครงการที่จะทำการประเมิน

4. สร้างเครื่องมือเพื่อใชในการเก็บรวบรวมขอมูล ไดแก แบบทดสอบ แบบสอบถาม แบบสังเกต และแบบสัมภาษณ์ เป็นต้น

5. รวบรวมขอมูลเพื่อใชในการประเมิน

6. ทำการวิเคราะหขอมูลดวยวิธีการที่เหมาะสม ซึ่งสวนมากจะเปนการคำนวณ คามัชฌิมเลขคณิต ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน คารอยละ และเทคนิคการวิเคราะหเนื้อเรื่อง (Content Analysis)

7. วางแผนการเขียนสรุปการประเมินและนำเสนอผูบริหารหรือผูที่เกี่ยวของกับโครงการ

กลาวโดยสรุป ขั้นตอนการประเมินโครงการนั้น จะเริ่มตั้งแต่การศึกษาโครงการที่จะทำการประเมินอยางละเอียดลึกซึ้ง กำหนดวัตถุประสงคของการประเมิน เลือกอุปกรณ เครื่องมือและกระบวนการตาง ๆ ในการเก็บรวบรวมขอมูล เลือกเทคนิคที่จะวิเคราะหขอมูล เพื่อหาขอสรุปและขอเสนอแนะตาง ๆ รวมไปถึงการเขียนรายการในการประเมินดวย

4. แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมิน

4.1 แนวคิด หลักการและโมเดลการประเมินของสตัฟเฟลบีม (Stufflebeam's CIPP Model)

4.1.1 หลักการประเมินตามแนวคิดทฤษฎี CIPP Model

หลักการประเมินตามแนวคิดทฤษฎี CIPP Model ของ Dr. Daniel L. Stufflebeam แห่ง Ohio State University, USA ซึ่งให้ความสำคัญกับการรวบรวมข้อมูล 4 ส่วน ได้แก่ Context (บริบทหรือสภาวะแวดล้อม) Input (ปัจจัยนำเข้า) Process (กระบวนการ) และ Product (ผลผลิต) ซึ่ง Stufflebeam ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นวิธีการศึกษาหรือสืบค้นหาคุณค่าของสิ่งที่มุ่งประเมินอย่างเป็นระบบ และเป็นกระบวนการนำเสนอสารสนเทศที่นำไปประยุกต์ใช้ในการอธิบายและการตัดสินคุณค่าและคุณประโยชน์ของการตัดสินใจหาทางเลือกที่เหมาะสมในการดำเนินโครงการ (พิชิต ฤทธิ์จรูญ, 2557)

ทั้งนี้ การนำรูปแบบการประเมินของ CIPP Model มาใช้ จะช่วยให้การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน และนโยบายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งต้องใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินมาพิจารณาตัดสินใจ 4 ลักษณะด้วยกัน คือ 1) การตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผน (Planning Decisions) 2) การตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้าง (Structuring Decisions) 3) การตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน (Implementing Decisions) และ 4) การตัดสินใจเกี่ยวกับการทบทวนการดำเนินโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการ (Recycling Decisions) โดย Stufflebeam ได้แบ่งประเด็นเพื่อการประเมินที่จะนำไปสู่การตัดสินใจ ดังนี้

C - Context Evaluation (การประเมินสภาวะแวดล้อม) เป็นการประเมินนโยบาย เป้าหมายความต้องการของบุคคลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนแรงกดดันทางการเมือง เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนำไปสู่การกำหนดทิศทางและวัตถุประสงค์ของโครงการและพิจารณาความจำเป็นที่จะต้องกำหนดนโยบาย/โครงการ รวมถึงการพิจารณาความเหมาะสมของเป้าหมายของโครงการ

I - Input Evaluation (การประเมินปัจจัยนำเข้า) เป็นการตรวจสอบความพร้อมของปัจจัยต่าง ๆ เช่น บุคลากร งบประมาณ วัสดุ สถานที่ โดยนำมาพิจารณาว่าปัจจัยที่มีอยู่นั้นมีความพร้อมและเพียงพอต่อการดำเนินงานหรือไม่ ซึ่งเป็นการพิจารณาทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อนำมากำหนดทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์

P - Process Evaluation (การประเมินกระบวนการ) เป็นการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการตัดสินใจเพื่อดำเนินโครงการให้สำเร็จ ซึ่งอาจเป็นการประเมินขณะดำเนินงานหรือประเมินความก้าวหน้าเพื่อปรับปรุงการดำเนินงานหรือกระบวนการบริหารก็ได้ ทั้งนี้ จะมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรค จุดเด่นจุดด้อยเพื่อให้การตัดสินใจเพื่อปรับปรุงโครงการเป็นไปอย่างทันท่วงที

P - Product Evaluation (การประเมินผลผลิต) เป็นการประเมินผลภายหลังโครงการสิ้นสุดลง เพื่อตรวจสอบประสิทธิภาพและประสิทธิผลของโครงการ โดยนำผลผลิตที่เกิดขึ้นมาเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์ ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ ว่าเป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งอาจรวมถึงการพิจารณาทั้งในด้านผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impact) ทั้งเชิงบวกและลบด้วยก็ได้ และจะนำมาตัดสินใจเกี่ยวกับการดำเนินโครงการต่อไป

ทั้งนี้ เมื่อมีการประเมินผลตามรูปแบบของ CIPP Model แล้ว จะต้องนำผลที่ได้จากการประเมินในแต่ละขั้นตอนมาเป็นปัจจัยต่อการตัดสินใจ ดังนี้

1. การวางแผน (Planning Decisions) โดยนำข้อมูลที่ได้มากำหนดเป็นวัตถุประสงค์ ค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดของการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ แผนงาน และโครงการต่างๆ ซึ่งต้องสอดคล้องกับแผนการดำเนินงานและบริบทที่เกิดขึ้น

2. กำหนดโครงสร้างของโครงการ (Structuring Decisions) นำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าทั้งหมดไปใช้ในการกำหนดโครงสร้างและขั้นตอนการดำเนินงานของยุทธศาสตร์ แผนงาน โครงการ

3. การนำโครงการไปปฏิบัติ (Implementation Decisions) โดยใช้ข้อมูลจากผลการประเมินผลการประเมินกระบวนการ โดยเฉพาะประเด็นที่แสดงให้เห็นถึงจุดอ่อน (Weakness) หรือจุดแข็ง (Strength) มาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามแผนมากที่สุด

4. การตัดสินใจเพื่อการทบทวนโครงการ (Recycling Decisions) ซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่สุดที่จะส่งผลต่อการพิจารณายุติหรือขยายโครงการต่อไป

4.1.2 รูปแบบการประเมินแบบ CIPP Model

แบบจำลองประเภทนี้ไม่เพียงแต่ประเมินว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่เท่านั้น แต่ยังเป็นการประเมินเพื่อให้รายละเอียดต่าง ๆ เพื่อช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงการนี้ด้วยโดยเฉพาะการประเมินผลโครงการประชุมซึ่งมีลักษณะเป็นแบบการประเมินความก้าวหน้าเพื่อบ่งชี้จุดเด่นจุดด้อยของการประชุม เพื่อนำผลไปปรับปรุงกิจกรรมแผนการประชุมได้ทันท่วงทีและมีการประเมินรวมสรุปหลังโครงการประชุมสิ้นสุดแล้วเพื่อบ่งชี้ผลสัมฤทธิ์ของโครงการประชุมแบบจำลองที่เหมาะสม ที่จะใช้เป็นกรอบความคิดในการประเมินแบบซิปป์จึงเป็นที่นิยมใช้ ทั้งนี้ เพราะนักประเมินจะได้ข้อดีข้อบกพร่องและประสิทธิภาพของโครงการที่จะประเมินได้เป็นอย่างดี ซึ่งนับได้ว่าเป็นการรับข่าวสารแบบสะสม ช่วยในการตัดสินใจของผู้บริหารเป็นอย่างมากทั้งยังเป็นแบบจำลองที่เข้าใจง่ายสะดวกในการปฏิบัติจึงเป็นที่นิยมกว้างขวาง แบบจำลองซิปป์ ประเมินในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ซึ่งจะช่วยในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนในการกำหนดวัตถุประสงค์ เป็นรูปแบบพื้นฐานของการประเมินโดยทั่ว ๆ ไปเป็นการประเมินเพื่อให้ได้มาซึ่งเหตุผล เพื่อช่วยในการกำหนดวัตถุประสงค์ของโครงการโดยจะเน้นในด้านความสัมพันธ์ที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อม ความต้องการและเงื่อนไขที่เป็นจริงต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสภาพแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยในการวินิจฉัยปัญหา เพื่อให้ได้ข้อมูลพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจ การประเมินสภาวะแวดล้อมนั้น จัดเป็นการวิเคราะห์ขนาดใหญ่ (Macro Analytic) เป็นตัวกำหนดขอบเขตของการประเมิน การบรรยายและการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม นอกจากนี้ยังช่วยให้ทราบถึงตัวแปรที่เกี่ยวข้องและมีความสำคัญสำหรับการบรรลุเป้าหมาย

การประเมินสภาวะแวดล้อม ทำให้ได้มาซึ่งการเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์โดยอาศัยการวินิจฉัย และการจัดเรียงลำดับปัญหาให้สอดคล้องกับความต้องการของการประชุมและสถานการณ์ ซึ่งวิธีการประเมินสภาวะแวดล้อมมี 2 วิธี คือ

1.1 Contingency mode เป็นการประเมินสภาวะแวดล้อม เพื่อหาโอกาสและแรงผลักดันจากภายนอกระบบ เพื่อให้ได้ข้อมูลมาใช้พัฒนาส่งเสริมโครงการให้ดีขึ้น โดยใช้การสำรวจปัญหาภายในขอบเขตที่กำหนดอย่างกว้าง ๆ เช่น การสำรวจงานวิจัยและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง การประเมินค่านิยมของชุมชน ข้อเสนอแนะต่าง ๆ แนวโน้มของการพัฒนาเศรษฐกิจสถิติประชากร ฯลฯ การสำรวจปัญหาเหล่านี้ทำให้สามารถคาดการณ์เกี่ยวกับอนาคต ซึ่งเป็นประโยชน์ในการวางแผนโครงการต่อไป คำถามที่ใช้ในการประเมินสภาวะแวดล้อมแบบ Contingency Mode คือ คำถามประเภท “ถ้า...แล้ว” เช่น ถ้าต้องการให้กำลังแรงงาน (Manpower) สอดคล้องกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีแล้ว ควรจะจัดระบบการศึกษาอย่างไรจึงจะตอบสนองความต้องการนี้ได้ เป็นต้น

1.2 Congruence Mode เป็นการประเมินโดยการเปรียบเทียบระหว่างการปฏิบัติจริงกับวัตถุประสงค์ที่วางไว้ การประเมินแบบนี้ทำให้เราทราบว่าวัตถุประสงค์ใดบ้างที่ไม่สามารถจะบรรลุเป้าหมายได้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การประเมินสภาวะแวดล้อม จะได้มาซึ่งข้อมูลพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับระบบเพื่อประโยชน์สำหรับผู้บริหาร จึงต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างนักประเมินกับผู้บริหาร นักประเมินจะให้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการตัดสินใจในปัจจุบันและข้อมูลที่เกี่ยวกับโครงการที่ต้องการใช้เพื่อการตัดสินใจในอนาคตให้แก่ผู้บริหาร

2. การประเมินปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) เป็นการตัดสินใจเกี่ยวกับโครงสร้างเพื่อกำหนดรูปแบบโครงการ เป็นการจัดหาข้อมูลเพื่อใช้ในการตัดสินความเหมาะสมของแผนงานต่าง ๆ ที่จัดขึ้น โดยดูว่าข้อมูลนั้นจะมีส่วนช่วยในการบรรลุจุดหมายของโครงการหรือไม่ ซึ่งมักจะประเมินในด้านต่าง ๆ คือ ความสามารถของหน่วยงานหรือตัวแทนในการจัดการโครงการ ยุทธวิธีที่ใช้ในการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ การได้รับความช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ ซึ่งจะช่วยให้โครงการดำเนินไปได้ เช่น หน่วยงานที่จะช่วยเหลือ เวลา เงินทุน อาคาร สถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือ เป็นต้น

ผลที่ได้จากการประเมินปัจจัยนำเข้า คือ การวิเคราะห์รูปแบบของวิธีการที่ใช้ในรูปของราคาและกำไร (Cost and Benefit) ที่จะได้รับโดยการประเมินในด้านอัตรากำลัง เวลา งบประมาณ วิธีการที่มีศักยภาพ แต่ถ้าเป็นการประเมินด้านการศึกษา ผลกำไรอาจจะไม่อยู่ในรูปตัวเลขก็ได้ การประเมินปัจจัยเบื้องต้นนี้จะช่วยให้ข้อมูลที่ตัดสินใจได้ว่าควรตั้งวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติอย่างไร ใช้อัตรากำลังเท่าใด การวางแผนงานและดำเนินการอย่างไร ซึ่งจะแตกต่างจากการประเมินสภาวะแวดล้อมในแง่ที่ว่าการประเมินปัจจัยเบื้องต้นเป็นการทำเฉพาะกรณีนั้น ๆ และวิเคราะห์ภายในโครงการเท่านั้น

รูปแบบของคำถามที่ใช้ถามมีมากมาย เช่น วัตถุประสงค์จะกำหนดวิธีดำเนินการได้หรือไม่และจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ วิธีการที่กำหนดสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ จะดำเนินการกับยุทธวิธีที่เลือกมาอย่างไร ฯลฯ คำถามต่าง ๆ เหล่านี้จะแสดงถึงความสำคัญของการประเมินข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยนำเข้าเพื่อที่จะได้เป็นตัวกำหนดยุทธวิธีเพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยคำถามที่จะใช้มีตั้งแต่ระดับกว้าง ๆ และคำถามเฉพาะ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) เมื่อแผนการดำเนินการได้รับการอนุมัติและลงมือทำการประเมินกระบวนการจำเป็นต้องได้รับการเตรียมการเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) แก่ผู้รับผิดชอบและผู้ดำเนินการทุกลำดับขั้น

3.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินกระบวนการมี 3 ประการ คือ 1) เพื่อหาและทำนายข้อบกพร่องของกระบวนการ หรือการดำเนินการตามขั้นตอน 2) เพื่อรวบรวมสารนิเทศสำหรับผู้ตัดสินใจวางแผนงาน และ 3) เพื่อเป็นรายงานสะสมถึงการปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

3.2 ส่วนประกอบของการประเมินกระบวนการ มี 4 อย่าง คือ 1) การจัดหานักประเมินกระบวนการเต็มเวลา 2) เครื่องมือที่เป็นสื่อในการบรรยายกระบวนการ การรวบรวมสารนิเทศนักประเมินกระบวนการต้องใช้วิธีการทั้งที่มีแบบแผนและไม่มีแบบแผน 3) การร่วมประชุมอย่างสม่ำเสมอระหว่างนักประเมินกระบวนการ และบุคลากรในโครงการหรือในแผนงานเอง นักประเมินกระบวนการควรจะได้ประชุมพบปะกับผู้ตัดสินใจในโครงการเป็นระยะ และ 4) การปรับปรุงโครงร่างการประเมินอยู่เป็นนิจสิน

โดยสรุปภายใต้การประเมินกระบวนการ สารนิเทศจะถูกวิเคราะห์รวบรวม และนำเสนอเท่าที่ผู้ดำเนินโครงการต้องการสารนิเทศนั้น อาจจะบ่อยทุกวันถ้าจำเป็น เฉพาะอย่างยิ่งในช่วงระยะแรก ๆ ของโครงการ ทั้งนี้การประเมินนี้ไม่เพียงแต่ให้สารนิเทศที่ต้องการแก่ผู้ตัดสินใจในการคาดคะเนล่วงหน้าและการปฏิบัติเพื่อแก้ปัญหาเท่านั้น แต่ต้องบันทึกสารนิเทศของกระบวนการสำหรับแปลความของความสำเร็จของโครงการด้วย

4. การประเมินผลผลิต (Product Evaluation) จะช่วยในการตัดสินใจเพื่อตัดสินและดูผลสำเร็จของโครงการ มีจุดหมายเพื่อวัดและแปลความหมายของความสำเร็จไม่เฉพาะเมื่อสิ้นสุดวัฏจักรของโครงการเท่านั้น แต่ยังมีความจำเป็นยิ่งในระหว่างการปฏิบัติตามโครงการด้วยระเบียบวิธีทั่ว ๆ ไป ของการประเมินผลผลิตจะรวมสิ่งต่อไปนี้เข้าไว้ด้วยกัน

แผนภาพที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินผลกับการตัดสินใจในแบบจำลอง CIPP Model

กล่าวโดยสรุปการประเมินผลในรูปแบบซิปป์โมเดล (CIPP Model) เป็นการประเมินผลที่เป็นกระบวนการต่อเนื่อง โดยมีจุดเน้นที่สำคัญคือ ใช้ควบคู่กับการบริหารโครงการเพื่อหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา วัตถุประสงค์ของการประเมิน คือ การใช้สารสนเทศที่ได้จากการประเมินเป็นข้อมูลในการตัดสินใจ พิจารณาหาทางเลือกที่เหมาะสม ฉะนั้น การประเมินรูปแบบนี้จึงมีทั้งจุดเด่นและจุดด้อย ดังนี้ จุดเด่นคือ สามารถเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่นำไปใช้ในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนงานและโครงการ การตรวจสอบความพร้อมของทรัพยากรต่าง ๆ เป็นข้อมูลในการวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของโครงการเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจว่าจะดำเนินการต่อไปหรือไม่ จุดด้อย คือ เป็นการประเมินผลที่ต่อเนื่องและผู้วิจัยต้องอาศัยข้อมูลมาจากหลายด้าน ทั้งด้านบริบท ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิตซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการประเมินมากพอสมควร และผู้เกี่ยวข้องต้องให้ข้อมูลในด้านต่าง ๆ ให้มีข้อเท็จจริง ครบถ้วนและ

ถูกต้อง นอกจากนั้นเครื่องมือที่ใช้ในการประเมินพิจารณาให้มีความเหมาะสม และครอบคลุมในเนื้อหาต่าง ๆ เพื่อให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือมากที่สุด และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ประโยชน์ต่อองค์กรและการพัฒนาโครงการให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4.2 แนวคิด หลักการและโมเดลการประเมินของราล์ฟ ดับเบิลยู ไทเลอร์ (Tyler's Model)

4.2.1 หลักการประเมินตามแนวคิดทฤษฎีของไทเลอร์

ราล์ฟ ดับเบิลยู ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) เป็นนักประเมินที่ให้ความสนใจและพัฒนารูปแบบการประเมินโครงการทางการศึกษาก่อนคนอื่น ๆ นอกจากเขาจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญทางด้านการประเมินแล้ว ยังเป็นผู้ที่ให้แนวคิดสำคัญในการพัฒนาหลักสูตรอีกด้วย โดยไทเลอร์ได้ให้ความหมายของการประเมินว่าเป็นการเปรียบเทียบผลลัพธ์ (Outcomes) ที่คาดหวังกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบการปฏิบัติหรือพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงกับจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า จากนิยามนี้ชี้ให้เห็นว่าไทเลอร์ได้ยึดเอาจุดหมายที่กำหนดให้ไว้มากน้อยเพียงใด บางครั้งจึงเรียกรูปแบบการประเมินนี้ว่า รูปแบบการประเมินที่ยึดวัตถุประสงค์หรือความสำเร็จของเป้าหมายเป็นหลัก (Goal attainment or objective – based model)

4.2.2 ขั้นตอนการประเมินตามรูปแบบของไทเลอร์

ขั้นตอนการประเมินตามรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ ได้สรุปไว้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) กำหนดเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการทางการศึกษาไว้กว้าง ๆ 2) จำแนกประเภทของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการทางการศึกษาไว้ให้ชัดเจน 3) กำหนดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมให้ชัดเจนว่า เมื่อเสร็จสิ้นโครงการแล้ว ผู้เข้าร่วมโครงการจะต้องเกิดพฤติกรรมอะไรบ้าง อาจจะเป็นพฤติกรรมรายบุคคลหรือรายกลุ่มได้ 4) กำหนดสถานการณ์ กำหนดและเลือกเนื้อหาสำคัญ รวมทั้งวิธีการต่าง ๆ ที่จะทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้แสดงพฤติกรรมที่สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ 5) ประเมินโครงการ โดยเลือกและสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวัดพฤติกรรมตามที่ได้ระบุไว้ในจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ระบุว่า ได้มีการบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเพียงใด 6) เก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมโครงการ และ 7) วิเคราะห์ข้อมูลและเปรียบเทียบกับพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ตามจุดประสงค์เพื่อพิจารณาการบรรลุจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและวัตถุประสงค์ของโครงการ

แผนภาพที่ 3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

รูปแบบการประเมินของไทเลอร์ เป็นรูปแบบที่มุ่งตรวจสอบหรือเปรียบเทียบผลลัพธ์ที่คาดหวังกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรหรือการดำเนินงานโครงการ การประเมินตามรูปแบบนี้ จะช่วยให้ได้สารสนเทศซึ่งเป็นผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ รูปแบบการประเมินของไทเลอร์จึงเหมาะสำหรับการประเมินผลสรุปรวม หลังการดำเนินโครงการสิ้นสุดลงแม้ว่าได้ผลการดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือไม่ ดังนั้นก่อนการประเมินผลสรุปรวมดังกล่าว จึงควรตรวจสอบความเป็นไปได้ของวัตถุประสงค์ของโครงการ ความน่าเชื่อถือของวัตถุประสงค์และตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของโครงการกับวัตถุประสงค์ของแผนงาน วัตถุประสงค์ของแผนงานกับเป้าหมายของนโยบาย ทั้งนี้เพื่อให้วัตถุประสงค์ของโครงการซึ่งจะใช้เป็นเกณฑ์หรือสิ่งเปรียบเทียบการบรรลุวัตถุประสงค์มีความถูกต้อง สมบูรณ์ครบถ้วนและมีคุณค่ามากที่สุด โดยทั่วไปในการประเมินเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์มีวิธีดำเนินการ ดังนี้

1.ตรวจสอบคุณค่าของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการแต่ละข้อ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องกับโครงการที่มุ่งประเมิน และ/หรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้ให้ความคิดเห็น หรือวิพากษ์เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของโครงการว่ามีคุณค่าและสามารถวัดผลสำเร็จได้ หรือไม่

2. ศึกษาวิเคราะห์เนื้อหาสาระของเอกสาร หรือบันทึกข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เช่น คำบรรยาย รายงานการประชุม จดหมายข่าวต่าง ๆ แผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนหรือพัฒนา เป็นต้น ผลการศึกษาดังกล่าวนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่สะท้อนถึงความขัดแย้งหรือสนับสนุนคุณค่าของเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์บางข้อ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและได้ทราบถึงวิธีการที่จะทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ จึงควรตรวจสอบความเป็นไปได้ของการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ โดยการศึกษานำร่อง (a pilot study) ของโครงการก่อน

4.2.3 รูปแบบการประเมินของไทเลอร์

รูปแบบเดิมของไทเลอร์เป็นการประเมินทางการศึกษาที่ยึดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นหลัก โดยมีการกำหนดเกณฑ์ไว้ล่วงหน้า ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมเพื่อนำผลไปพัฒนาโครงการอื่น ๆ ต่อไป โดยมิได้เน้นถึงบริบทอื่นที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ในระยะต่อมาแนวคิดในการประเมินของไทเลอร์เปลี่ยนไป ในปี ค.ศ. 1986 ไทเลอร์ได้เขียนบทความเรื่อง แนวคิดที่เปลี่ยนแปลงในการประเมินทางการศึกษา มีเนื้อหาทั้งหมด 10 บท รูปแบบการประเมินเริ่มให้ความสนใจกับสิ่งต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อโครงการด้วย เช่น ความสามารถทางการเขียนของนักเรียน การประเมินการเรียนรู้โดยความรู้สึก อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับสารสนเทศทางการประเมินที่จะรายงานให้กับบุคคลระดับต่าง ๆ เป็นต้น (สุภมาศ อังสุโชติ, 2555)

รูปแบบการประเมินภาคขยายของไทเลอร์หรือรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ใหม่ (New Tyler) โดยแบ่งการประเมินเป็น 6 ส่วน มีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้ (อ้างอิงใน สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, 2544)

1. การประเมินวัตถุประสงค์ (Appraising Objective) เนื่องจากวัตถุประสงค์ของโครงการมีจุดเน้นที่ต่างกัน การประเมินวัตถุประสงค์จึงมีเกณฑ์ทั่วไปในการประเมิน ดังนี้

เกณฑ์ 1 วัตถุประสงค์ที่ดีควรเน้นระดับความเข้าใจในการประยุกต์ใช้การวิเคราะห์การสังเคราะห์ให้มากขึ้น เน้นการสร้างความสามารถเชิงรุก (Active ability) ที่สามรถแก้ปัญหาได้มากกว่าความสามารถเชิงรับ (Passive ability) ที่ไม่สามารถแก้ปัญหาได้

เกณฑ์ 2 วัตถุประสงค์ของโครงการควรมีความเหมาะสมและเกี่ยวข้องกับขอบเขตเนื้อหา

เกณฑ์ 3 วัตถุประสงค์ของโครงการที่กำหนดไว้ควรเป็นสิ่งที่มีโอกาสนำไปใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ

เกณฑ์ 4 วัตถุประสงค์ของโครงการควรจะมีความเหมาะสมในแง่ที่เป็นความต้องการจำเป็น ความสนใจ และเหมาะกับสถานการณ์

ดังนั้นในการประเมินวัตถุประสงค์ของโครงการ จึงควรตั้งคำถามในการประเมินเกี่ยวกับเกณฑ์ทั้ง 4 ข้อดังกล่าวข้างต้น

2. การประเมินแผนการเรียนรู้ (Evaluation the learning Plan) ส่วนสำคัญของแผนสำหรับโครงการทางการศึกษา คือ วิธีการและกระบวนการที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และแสดงพฤติกรรมที่ได้กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของโครงการในการประเมินแผนการเรียนรู้จึงควรรวบรวมสารสนเทศที่สำคัญ 3 ประการ ดังนี้

2.1 มีการตรวจสอบหรือประเมินเชิงวิพากษ์เกี่ยวกับประวัติของโครงการที่เคยทำมาแล้ว เพื่อให้ได้สารสนเทศว่า วิธีการใดมีประสิทธิภาพ วิธีการใดไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยตัดสินใจหลีกเลี่ยงวิธีการที่ล้มเหลวในอดีตและใช้วิธีการที่มีประสิทธิภาพในโอกาสต่อไป

2.2 ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เพื่อให้ได้มโนทัศน์และข้อสรุปนัยทั่วไปที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการเรียนรู้ตามชนิดของวัตถุประสงค์ทางการศึกษาที่แตกต่างกันของรายวิชาต่าง ๆ

2.3 ควรตรวจสอบว่าควรจะใช้แผนการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยตนเองโดยใช้ประสบการณ์และการทดลอง ซึ่งควรมีการตรวจสอบ เช่น แรงจูงใจของผู้เรียน ความชัดเจนของวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การเลือกงานหรือกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม การให้รางวัลและผลย้อนกลับตามแนวคิด ทฤษฎีทางจิตวิทยาการถ่ายโอนการเรียนรู้ เป็นต้น

3. การประเมินแนะแนวในการพัฒนาโครงการ (Evaluation to Guide Program Development) เป็นการประเมินสื่อและเครื่องมือว่าจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์และจุดเน้นของการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนตามโครงการหรือไม่ กับทั้งตรวจสอบว่ามีการจัดอบรมครูให้มีความรู้ความเข้าใจเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนการสอนตามจุดเน้นของโครงการใหม่หรือไม่ และครูสามารถใช้สื่อและเครื่องมือต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอนได้ดีเพียงใด

4. การประเมินเพื่อนำโครงการไปปฏิบัติ (Evaluation Implement) ในโครงการทางการศึกษาใหม่มักมีการเรียกร้องให้กำหนดวัตถุประสงค์ใหม่และแผนการเรียนรู้ใหม่ การนำโครงการไปปฏิบัติจริง อาจมีปัญหาในด้านการยอมรับจากผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นในการประเมินการนำโครงการไปปฏิบัติจึงควรดำเนินการด้วย ความรอบคอบอย่างตรงไปตรงมาและยุติธรรมโดยการวิเคราะห์แผนงานของโครงการอย่างละเอียดแล้วบ่งบอกถึงคุณลักษณะ ที่จำเป็นของแผนทั้งหมด โดยเฉพาะอย่างยิ่งแผนที่มีครูและนักเรียนเข้ามาเกี่ยวข้อง แล้วจัดทำบัญชีสารสนเทศว่าการนำโครงการไปปฏิบัติมีคุณสมบัติใดทำได้ตามแผน และคุณสมบัติใดที่ขาดหายไป การเก็บข้อมูลจะทำได้โดยการสังเกตในห้องเรียน การพูดคุยกับครูและผู้เรียน การสอบและการกำหนดงานให้ทำ

5. การประเมินผลลัพธ์ของโครงการทางการศึกษา (Evaluation the Outcome of an Education Program) เป็นการประเมินผลสัมฤทธิ์โดยเน้นตามพฤติกรรมที่กำหนดไว้ในโครงการ โดยประเมินทั้งผลที่เกิดการเรียนรู้โดยตรงและผลข้างเคียง (side effects) อื่น ๆ ทั้งทางบวกและทางลบ

6. การติดตาม (Follow up) และการประเมินผลกระทบ (Impact Evaluation) เมื่อนำโครงการใดโครงการหนึ่งมาดำเนินการและได้ผลตามที่คาดหวังไว้แล้ว อาจนำโครงการดังกล่าวมาดำเนินการซ้ำในรอบใหม่ ซึ่งต้องมีการกำกับโครงการอย่างต่อเนื่อง เพราะโครงการอาจจะเบี่ยงเบนไปจากเดิมเมื่อเวลาเปลี่ยนไป กระบวนการและผลลัพธ์ของโครงการก็อาจจะเปลี่ยนไปด้วย การกำกับโครงการอย่างต่อเนื่องจะมีประโยชน์ต่อการปรับปรุงประสิทธิภาพของการจัดโครงการให้ดีขึ้น

กล่าวโดยสรุปจากแนวคิดและขั้นตอนรูปแบบการประเมินของไทเลอร์ เน้นความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ทั้งยังมีความสะดวกและชัดเจนในการประเมิน สามารถประเมินเปรียบเทียบเกณฑ์ตัวชี้วัดได้ และนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล และสรุปผลการประเมินความสำเร็จของโครงการ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์สำหรับการวางแผนการดำเนินงานในอนาคต

4.3 แนวคิด หลักการและโมเดลการประเมินของโรเบิร์ต อี สเตค (Stake's Model)

4.3.1 หลักการประเมินตามแนวคิดทฤษฎีของสเตค

โรเบิร์ต อี สเตค (Robert E. Stake) ได้พัฒนารูปแบบการประเมินโดยใช้แนวคิดของครอนบาคและสคริฟเว่น เป็นพื้นฐานในการปฏิบัติรูปแบบการประเมินของสเตค ถือได้ว่าเป็นรูปแบบหนึ่งที่ นักประเมินนำมาประยุกต์ได้อย่างกว้างขวางในการประเมินโครงการ การประเมินตามความคิดเห็นของสเตค หมายถึง กระบวนการที่เกี่ยวกับการบรรยาย และการตัดสินคุณค่าของโครงการ หรือเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำไปสู่การตัดสินใจ จุดมุ่งหมายของการประเมินมี 2 ประการ คือ เพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่นำมาบรรยายเกี่ยวกับโครงการนั้น และเพื่อต้องการได้ข้อมูลต่าง ๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการตัดสินคุณค่าของโครงการ

4.3.2 วิธีการประเมินของสเตค

สเตค ได้เสนอโครงสร้างของรูปแบบการประเมินเคาน์ทิแนนซ์ (Countenance Model) ซึ่งตามโครงสร้างของรูปแบบนี้ ได้จำแนกข้อมูลการประเมินออกเป็น 2 ส่วน คือ เมตริกซ์บรรยาย (Description Matric) และเมตริกซ์การตัดสินคุณค่า (Judgement Matric) และได้เสนอว่าก่อนบรรยาย หรือตัดสินคุณค่าของโครงการใด ๆ นักประเมินควรทำการวิเคราะห์หลักการและเหตุผลของโครงการนั้น ๆ ด้วย การประเมินโครงการตามแนวคิดของสเตค ผู้ประเมินจะต้องรวบรวมข้อมูลที่แท้จริงให้ได้ เนื่องจากแหล่งข้อมูลมีมากมาย และวิธีการเก็บข้อมูลก็มีหลายวิธี ข้อมูลที่ต้องการคือข้อมูลที่นำมาใช้เพื่อการอธิบาย และการตัดสินใจ ตามรูปแบบการประเมินนี้ ได้จำแนกสิ่งที่ต้องพิจารณาในการประเมินออกเป็น 3 ส่วน คือ

1. สิ่งนำ หรือปัจจัยเบื้องต้น (Antecedents) หมายถึง สภาพเงื่อนไขหรือปัจจัยต่าง ๆ ในการดำเนินโครงการ

2. กระบวนการหรือการปฏิบัติ (Transaction) หมายถึง กิจกรรมดำเนินตามกิจรรมที่ปฏิบัติ พฤติกรรมระหว่างบุคคล ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับอาจารย์ นักเรียนกับนักเรียน เป็นต้น

3. ผลลัพธ์หรือผลการดำเนินงาน (Outcome) หมายถึง ผลผลิตที่ได้จากโครงการ

ในการเก็บข้อมูลผู้ประเมินต้องบันทึกข้อมูลทั้งสามชนิดนี้ แบ่งออกเป็น 4 ประเภท คือ

1. ความคาดหวังหรือแผนงาน (Intents) หมายถึง สิ่งที่คาดหวังจำแนกเป็นความคาดหวังเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงานโครงการ

2. สิ่งที่เกิดขึ้นจริง (Observations) หมายถึง สภาพที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจำแนกเป็นสภาพการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

3. มาตรฐาน (Standards) หมายถึง แนวทางการดำเนินงาน คุณลักษณะที่ควรจะมี ควรจะทำหรือควรจะได้รับ เกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติและผลการดำเนินงาน

4. การตัดสินใจ (Judgment) หมายถึง ผลการพิจารณาการตัดสินใจ เป็นการพิจารณาสรุปเกี่ยวกับปัจจัยเบื้องต้น การปฏิบัติ และผลการดำเนินงาน

ในการประเมินผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลเพื่อการบรรยายก่อน คือ ต้องมีการศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวัง กับสิ่งเกิดขึ้นจริง และความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยเบื้องต้นการปฏิบัติและผลลัพธ์ เมื่อได้ผลอย่างไรแล้วจึงเปรียบเทียบกับมาตรฐานที่กำหนดไว้และมาตรฐานที่คาดว่าจะให้เกิดขึ้นแล้วตัดสินใจ

แผนภาพที่ 4 โครงสร้างรูปแบบการประเมินของสเตค

สเตคเสนอวิธีการประเมินในรูปของเมตริกซ์ (Matric) สองประการ คือ เมตริกซ์การบรรยายและเมตริกซ์การตัดสินใจ ดังรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ในเมตริกซ์การบรรยาย แบ่งออกเป็น 6 ช่อง คือ

ช่องที่ 1 หมายถึง ภาวการณ์ที่คาดหวังว่าต้องมีอยู่ก่อนที่การดำเนินงานโครงการเกิดขึ้น โดยถือว่าเป็นภาวการณ์ที่เอื้ออำนวยให้เกิดผลดังที่คาดหวังไว้

ช่องที่ 2 หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานตามความคาดหวังว่าจะเป็นกระบวนการที่มีประสิทธิภาพ คือ ก่อให้เกิดผลตามที่ได้มุ่งหมายไว้

ช่องที่ 3 หมายถึง ผลผลิตที่คาดหวังว่าจะได้รับหลังจากการดำเนินงาน

ช่องที่ 4 หมายถึง ปัจจัยที่มีอยู่จริงก่อนเริ่มโครงการ

ช่องที่ 5 หมายถึง กระบวนการดำเนินงานตามที่สังเกตได้จริงจากโครงการ

ช่องที่ 6 หมายถึง ผลผลิตที่ได้จริงๆ หลังจากโครงการจบลงแล้ว

ตั้งแต่ช่องที่ 1 ถึง 6 ผู้ประเมินต้องพิจารณาข้อมูลใน 2 แนวคือ ในแนวตั้งได้แก่ ช่อง 1 – 2 –3 และ 4 – 5 – 6 ควรมีความสัมพันธ์กัน เพื่อดูว่าปัจจัยเบื้องต้นเอื้ออำนวยต่อกระบวนการหรือไม่ และในแนวนอนได้แก่ 1 – 4, 2 – 5 และ 3 – 6 ต้องมีความสอดคล้องกันทั้งนี้เพื่อต้องการทราบว่า ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติจริงๆ ในแต่ละส่วนตามแนวตั้งนั้น มีความสอดคล้องกับสิ่งที่คาดหวังไว้หรือไม่ประการใด และต้องมีการปรับปรุงในส่วนใดบ้าง

เมื่อพิจารณาทั้งในแนวตั้งและในแนวนอนแล้ว พบว่า มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกันแสดงว่าโครงการนั้นเป็นโครงการที่บรรลุผลตามที่คาดหวังเอาไว้

2. ในเมตริกซ์การตัดสินใจ จำเป็นต้องใช้เกณฑ์มาตรฐานเพื่อพิจารณาข้อมูลที่ได้จากเมตริกซ์การอธิบาย เกณฑ์มาตรฐานนี้อาจมีอยู่ก่อนแล้ว หรือตั้งขึ้นใหม่ โดยคณะกรรมการหรือผู้รับผิดชอบโครงการก็ได้ สำหรับที่มาของการตัดสินใจควรให้ผู้ประเมินมีบทบาทด้วย คือต้องสรุปออกมาให้ได้ว่า โครงการการศึกษามีประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใด หรือต้องปรับปรุงเปลี่ยนแปลงที่จุดใดหรือมีปัจจัยอะไรเป็นตัวเกื้อหนุน หรือเป็นอุปสรรคต่อโครงการ

ข้อดีของแบบจำลองการประเมินของสเตค คือ เสนอวิธีการประเมินเป็นระบบ เพื่อจัดเตรียมข้อมูลเชิงบรรยาย และตัดสินใจคุณค่ามีมาตรฐานในการประเมินปรากฏชัดเจน แต่มีข้อจำกัด คือ เซลบางเซลของเมตริกซ์มีความคาบเกี่ยวกัน และความแตกต่างระหว่างเซลไม่ชัดเจน ซึ่งอาจทำให้เกิดความขัดแย้งภายในโครงการได้

กล่าวโดยสรุปจากแนวคิดการประเมินของสเตค เป็นการประเมินที่มุ่งเน้นการตัดสินคุณค่าของโครงการ โดยมีหลักเกณฑ์การประเมินเป็นมาตรฐาน และคำนึงถึงผู้เกี่ยวข้องจากหลายฝ่าย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่หลากหลาย และได้แนวทางในการพัฒนาปรับปรุงโครงการได้ดียิ่งขึ้น

5. กรอบแนวคิดการประเมิน

การประเมินครั้งนี้ประยุกต์ใช้กรอบแนวคิดการประเมินของราล์ฟ ดับเบิลยู ไทเลอร์ (Ralph W. Tyler) โดยประเมินผลลัพธ์หลังสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ ซึ่งเป็นการประเมินผลการบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดเป้าประสงค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการฯ ตลอดจนปัญหา อุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน

แผนภาพที่ 5 กรอบแนวคิดการประเมินแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการ

การประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของการประเมิน 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปีต่อไป โดยวิธีการดำเนินการประเมินนำเสนอรายละเอียด ดังนี้

1. กรอบแนวทางการประเมินในภาพรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ
2. ขั้นตอนการประเมิน
3. เครื่องมือประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
5. เกณฑ์การประเมิน

1. กรอบแนวทางการประเมินในภาพรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยนำเสนอกรอบแนวทางการประเมินในภาพรวม รายละเอียดนำเสนอในตารางที่...

ตารางที่ 8 กรอบแนวทางการประเมินในภาพรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	สิ่งที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวบข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล	ผลผลิต
1. เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	1. การดำเนินงานโครงการภายใต้แผนปฏิบัติราชการฯ รายไตรมาส 1.1 ผลการดำเนินงานตามเป้าหมายตัวชี้วัด 1.2 ผลการดำเนินงานโครงการที่ตอบสนอง/สนับสนุนการบรรลุผลตามเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ 1.3 ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข	หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ	1. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ 2.แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ	- การวิเคราะห์สถิติบรรยาย - การวิเคราะห์เนื้อหา	-	ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ รายไตรมาส และปัญหาอุปสรรค รวมทั้งแนวทางแก้ไข
	2. การบรรลุเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ	หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ	แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ	- การวิเคราะห์สถิติบรรยาย - การวิเคราะห์เนื้อหา	เกณฑ์ค่าเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการฯ	ผลการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ
2. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ	ปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการขับเคลื่อนงาน/โครงการภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการฯ	หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ	1. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ 2.แบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน	การวิเคราะห์เนื้อหา	-	ผลการศึกษาปัญหา อุปสรรคและแนวทางแก้ไขปัญหาในการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์ของการประเมิน	สิ่งที่ศึกษา	แหล่งข้อมูล	เครื่องมือการเก็บรวบรวบข้อมูล	การวิเคราะห์ข้อมูล	เกณฑ์การประเมินผล	ผลผลิต
			ตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ			
3. เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปีต่อไป	แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการสู่การปฏิบัติ		1. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ 2.คณะทำงานฯ	การวิเคราะห์เนื้อหา	-	ข้อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติ

2. ขั้นตอนการประเมิน

กำหนดขั้นตอนการประเมินไว้ 3 ขั้นตอนหลัก ประกอบด้วย ขั้นตอนเตรียมการ ขั้นดำเนินการประเมินผล และขั้นนำเสนอผลการประเมิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แผนภาพที่ 6 สรุปขั้นตอนการประเมินผลตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

* เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และอยู่ระหว่างการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้งดการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือเคลื่อนที่ของคนจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถจัดประชุมได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ จึงประสานงานกับคณะทำงานฯ ผ่านช่องทางอื่น ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนด

2.1 ขั้นเตรียมการ

2.1.1. ศึกษาค้นคว้า วิเคราะห์ สังเคราะห์จากเอกสารนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนปฏิบัติราชการ รวมทั้งเอกสารการประเมินหรือผลการประเมินที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนกำหนดกรอบประเด็นการประเมินที่จะส่งผลต่อวัตถุประสงค์ของการประเมิน

2.1.2. แต่งตั้งคณะทำงานติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

2.2 ขั้นดำเนินการประเมินผล

2.2.1. ประชุมคณะทำงานฝ่ายเลขาฯ เพื่อพิจารณากำหนดรูปแบบและแนวทางการประเมิน กำหนดรูปแบบและแนวทางการดำเนินงาน

2.2.2. กำหนดประเด็นการประเมิน ตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน

2.2.3. สร้างและพัฒนาเครื่องมือเก็บข้อมูล

2.2.4. จัดส่งแนวทางการดำเนินงาน และเครื่องมือเก็บข้อมูล ผ่านช่องทางต่าง ๆ เช่น Line, E-mail ให้แก่คณะทำงานติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อชี้แจงทำความเข้าใจกรอบแนวทางการประเมิน เสนอรูปแบบแนวทางการประเมิน ประเด็นการประเมิน เกณฑ์การประเมินเครื่องมือ และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และอยู่ระหว่างการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้งดการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือเคลื่อนที่ของคนจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถจัดประชุมได้ตามแผนงานที่กำหนดไว้ จึงประสานงานกับคณะทำงานฯ ผ่านช่องทางอื่น ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนที่กำหนด

2.2.5. เก็บรวมรวบข้อมูล จัดระบบหมวดหมู่ข้อมูล ตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วนของข้อมูล

2.2.6. วิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์สังเคราะห์

2.2.7. สรุปผลการประเมินและจัดทำข้อเสนอแนะในภาพรวม

2.3 ขั้นนำเสนอผลการประเมิน

2.3.1. คณะทำงานฝ่ายเลขาฯ จัดทำร่างรายงานการประเมินฯ ตามรูปแบบที่กำหนด

2.3.2. เสนอ (ร่าง) รายงานการประเมินฯ ต่อคณะทำงานติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.3. ปรับ (ร่าง) รายงานการประเมินผลฯ (ถ้ามี)

2.3.4. เสนอรายงานการประเมินผลฯ ต่อผู้บริหารกระทรวงศึกษาธิการ

2.3.5. เผยแพร่รายงานการประเมินผลฯ ให้แก่ส่วนราชการ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสาธารณชนที่สนใจได้รับทราบ และนำไปใช้ประโยชน์ในงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

3. เครื่องมือประเมินและการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 เครื่องมือประเมิน ประกอบด้วย

1. แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบรายงานที่สร้างขึ้น เพื่อรวบรวมรายละเอียดข้อมูลโครงการและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รายไตรมาส

2. แบบรายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบประเมินผลการดำเนินงานที่สร้างขึ้น เพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นจริงกับค่าเป้าหมายที่กำหนด

ทั้งนี้ มีการตรวจสอบคุณภาพและปรับปรุงเครื่องมือแบบรายงานฯ ทั้ง 2 ฉบับ ให้มีความถูกต้องสมบูรณ์ยิ่งขึ้นโดยเสนอคณะทำงานฝ่ายเลขานุการฯ ติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาให้ความเห็นชอบ

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ชี้แจงทำความเข้าใจกรอบแนวทางการประเมิน แก่คณะทำงานติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 เพื่อทำความเข้าใจแนวทางการเก็บรวมรวมข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. รวบรวมข้อมูลตามกรอบแนวทางการประเมินผลจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยการจัดส่งเครื่องมือประเมินไปยังองค์กรหลักและหน่วยงานในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการที่เกี่ยวข้อง เพื่อกรอกข้อมูลตามเครื่องมือประเมินที่กำหนด และจัดส่งกลับมายังสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.

3. ศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารผลการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานหรือผลงานการประเมินที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงศึกษาธิการ

4. นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ และนำไปบันทึก วิเคราะห์และสรุปผลตามประเด็นการประเมิน

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

5. เกณฑ์การประเมิน

เกณฑ์การประเมินในการประเมินครั้งนี้ ใช้ค่าเป้าหมายตัวชี้วัดเป้าประสงค์ภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้กำหนดไว้ เป็นเกณฑ์ประเมิน ดังนี้

5.1 บรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ใช้เกณฑ์ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นเป็นไปตามค่าเป้าหมาย/สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

5.2 ไม่บรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ใช้เกณฑ์ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดที่เกิดขึ้นต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด/ไม่ปรากฏผลการดำเนินงาน/การดำเนินงานยังไม่แล้วเสร็จ/มีการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานโครงการ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการประเมินผลดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
1. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	80	95.86	บรรลุเป้าหมาย
2. อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ด้านการศึกษา (IMD)	อันดับ	45	56	ไม่บรรลุเป้าหมาย
3. จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา)	คน	27,929	38,301	บรรลุเป้าหมาย
4. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ปวช.1 : ม.4)	สัดส่วน	50 : 50	35 : 65	ไม่บรรลุเป้าหมาย
5. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	ร้อยละ	80	92.05	บรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
6. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ				ไม่บรรลุเป้าหมาย
- ระดับปฐมวัย	ร้อยละ	100	64.15	
- ระดับประถมศึกษา	ร้อยละ	100	86.50	
- ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ร้อยละ	100	84.80	
- ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ - อาชีวศึกษา)	ร้อยละ	78	76.55	
7. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา	ฐาน	5	6	บรรลุเป้าหมาย
สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวม จำนวน 7 ตัวชี้วัด		**บรรลุเป้าหมาย**	**4**	**ตัวชี้วัด**
		ไม่บรรลุเป้าหมาย	**3**	**ตัวชี้วัด**

หมายเหตุ : บรรลุเป้าหมาย หมายถึง มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย/สูงกว่าเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ไม่บรรลุเป้าหมาย หมายถึง มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

จากตารางที่ 9 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ตัวชี้วัด จาก 7 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 42.86

ผลการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 17 ตัวชี้วัด จำแนกรายยุทธศาสตร์ จำนวน 5 ยุทธศาสตร์ นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 10 ดังนี้

ตารางที่ 10 สรุปผลการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ				
1. ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ	ร้อยละ	85	100	บรรลุเป้าหมาย

<table>
<tr><th>ตัวชี้วัด</th><th>หน่วยวัด</th><th>เป้าหมาย</th><th>ผลการดำเนินงาน</th><th>ผลการบรรลุเป้าหมาย</th></tr>
<tr><td>2. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น</td><td>ร้อยละ</td><td>80</td><td>100.75</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td colspan="5">ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ</td></tr>
<tr><td>3. ร้อยละของกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ</td><td>ร้อยละ</td><td>90</td><td>115.62</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>4. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา</td><td>สัดส่วน</td><td>50 : 50</td><td>35 : 65</td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>5. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์</td><td>ร้อยละ</td><td>80</td><td>92.05</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td colspan="5">ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้</td></tr>
<tr><td>6.ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น</td><td>ร้อยละ</td><td>50</td><td>ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563

- ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
<table>
<tr><th>วิชา</th><th>ปี 62</th><th>ปี 63</th><th>ผลต่าง</th></tr>
<tr><td>ภาษาไทย</td><td>46.61</td><td>64.17</td><td>17.56</td></tr>
<tr><td>ภาษาอังกฤษ</td><td>13.69</td><td>28.67</td><td>14.98</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>10.79</td><td>7.54</td><td>- 3.25</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>13.77</td><td>19.07</td><td>5.30</td></tr>
</table>
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
<table>
<tr><th>วิชา</th><th>ปี 62</th><th>ปี 63</th><th>ผลต่าง</th></tr>
<tr><td>ภาษาไทย</td><td>61.90</td><td>59.53</td><td>- 2.37</td></tr>
<tr><td>ภาษาอังกฤษ</td><td>9.80</td><td>12.23</td><td>2.43</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>7.96</td><td>6.91</td><td>- 1.05</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>2.27</td><td>3.45</td><td>1.18</td></tr>
</table></td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ตัวชี้วัด</th><th>หน่วยวัด</th><th>เป้าหมาย</th><th>ผลการดำเนินงาน</th><th>ผลการบรรลุเป้าหมาย</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td>- ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
<table>
<tr><th>วิชา</th><th>ปี 62</th><th>ปี 63</th><th>ผลต่าง</th></tr>
<tr><td>ภาษาไทย</td><td>28.84</td><td>37.14</td><td>8.30</td></tr>
<tr><td>สังคม ศาสนา และ วัฒนธรรม</td><td>5.33</td><td>5.31</td><td>- 0.02</td></tr>
<tr><td>ภาษาอังกฤษ</td><td>9.04</td><td>9.53</td><td>0.49</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>9.12</td><td>8.98</td><td>- 0.14</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>5.46</td><td>9.82</td><td>4.36</td></tr>
</table></td><td></td></tr>
<tr><td>7. อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD)</td><td>อันดับ</td><td>45</td><td>56</td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>8. จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ</td><td>คน</td><td>27,929</td><td>38,301</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>9. ร้อยละของสถานศึกษาได้รู้สถานภาพและมาตรฐานในด้านการเรียน การสอน และการบริหารของสถานศึกษา และได้รับข้อแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา</td><td>ร้อยละ</td><td>90</td><td>105.34</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>10. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป</td><td>ร้อยละ</td><td>80</td><td>95.86</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>11. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</td><td>ร้อยละ</td><td>90</td><td>413.59</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>12. ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย</td><td>ร้อยละ</td><td>70</td><td>60</td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td colspan="5">ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา</td></tr>
<tr><td>13. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ
– ระดับปฐมวัย</td><td>ร้อยละ</td><td>100</td><td>64.15</td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
</table>

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
– ระดับประถมศึกษา – ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ร้อยละ ร้อยละ ร้อยละ	100 100 78	86.50 84.80 76.55	
14. จำนวนนักเรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น	คน	3,630,059	3,983,235	บรรลุเป้าหมาย
15. จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)	คน	21,456,400	37,069,083	บรรลุเป้าหมาย
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา				
16. จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้รับการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข	ฉบับ	6	6	บรรลุเป้าหมาย
17. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลักระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา	ฐาน	5	6	บรรลุเป้าหมาย
สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด จำนวน 17 ตัวชี้วัด			**บรรลุเป้าหมาย 12 ตัวชี้วัด** **ไม่บรรลุเป้าหมาย 5 ตัวชี้วัด**	

หมายเหตุ : บรรลุเป้าหมาย หมายถึง มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย/สูงกว่าเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

ไม่บรรลุเป้าหมาย หมายถึง มีผลการดำเนินงานต่ำกว่าเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

จากตารางที่ 10 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ บรรลุเป้าหมาย จำนวน 12 ตัวชี้วัด จาก 17 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 70.59 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 5 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 29.41 โดยมีผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดจำแนกตามยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ส่วนที่ 1 สาระสำคัญ

เป้าประสงค์/เป้าหมาย

ผู้เรียนได้รับการพัฒนาและปลูกจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับความมั่นคงและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

1. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
2. ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ (ยาเสพติด การค้ามนุษย์ ภัยจากไซเบอร์ ภัยพิบัติจากธรรมชาติ โรคอุบัติใหม่ ฯลฯ)
3. ยกระดับคุณภาพการศึกษาและสร้างเสริมโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา การพัฒนาทักษะ การสร้างอาชีพ และการใช้ชีวิตในสังคมพหุวัฒนธรรมในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ จำนวน 2 ตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 11 ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
1. ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ	ร้อยละ	85	100	บรรลุเป้าหมาย
2. ร้อยละของผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น	ร้อยละ	80	100.75	บรรลุเป้าหมาย
สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 จำนวน 2 ตัวชี้วัด			**บรรลุเป้าหมาย**	**2 ตัวชี้วัด**
			ไม่บรรลุเป้าหมาย	**- ตัวชี้วัด**

จากตารางที่ 11 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 1 บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด จาก 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100 รายละเอียดปรากฏ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมสนับสนุนในการสร้างภูมิคุ้มกันพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและภัยคุกคามรูปแบบใหม่ในทุกรูปแบบ (ร้อยละ 85)

กระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับภัยคุกคามรูปแบบใหม่ให้กับผู้เรียน เยาวชน และประชาชน ผ่านการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรและการสอดแทรกเนื้อหาสาระในกิจกรรมต่าง ๆ คิดเป็นร้อยละ 100 ภายใต้ความร่วมมือระหว่างสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง มีการกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดและมีส่วนร่วมสำคัญในการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด ภายใต้กรอบมาตรการสำคัญ ดังนี้ มาตรการสร้างความรู้และการสร้างภูมิคุ้มกันยาเสพติด มาตรการสร้างพื้นที่ปลอดภัย มาตรการเสริมสร้างความเข้มแข็ง เพื่อปรับทัศนคติเชิงบวก รวมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานโครงการสำคัญ เช่น โครงการลูกเสือต้านยาเสพติด โครงการค่ายทักษะชีวิตรวมพลังเด็กและเยาวชน โครงการ TO BE NUMBER ONE เป็นต้น

ตัวชี้วัดที่ 2 ร้อยละของผู้เรียนในเขตพัฒนาพิเศษเฉพาะกิจจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาทักษะอาชีพเพื่อการมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น (ร้อยละ 80)

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะด้านอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้เรียน เยาวชนและประชาชนในพื้นที่ผ่านการดำเนินงานโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายสามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ผู้เรียนในเขตพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ หรือสมรรถนะด้านอาชีพ รวมทั้งสิ้น 10,518 คน จากเป้าหมาย 10,440 คน คิดเป็นร้อยละ 100.75 ผ่านการดำเนินโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงาน/สถานศึกษาในสังกัด ได้แก่ โครงการฝึกอาชีพจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวทางโรงเรียนพระดาบส ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 1,060 คน และโครงการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในสถาบันศึกษาปอเนาะ จำนวน 9,458 คน รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 ร้อยละของผู้เรียน เยาวชน และประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพหรือทักษะด้านอาชีพ สามารถมีงานทำหรือนำไปประกอบอาชีพในท้องถิ่นได้

โครงการ	เป้าหมาย (คน)	ผลการดำเนินงาน (คน)
1) โครงการฝึกอาชีพจังหวัดชายแดนภาคใต้ตามแนวทางโรงเรียนพระดาบส ในพื้นที่ 5 จังหวัดชายแดนภาคใต้	160	1,060
2) โครงการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในสถาบันศึกษาปอเนาะ	10,280	9,458
รวม	**10,440**	**10,518 (ร้อยละ 100.75)**

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ส่วนที่ 1 สาระสำคัญ

เป้าประสงค์/เป้าหมาย

1. กำลังคนมีทักษะ สมรรถนะ สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

2. ผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

1. ผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะ สมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ

2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการพัฒนาประเทศ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำนวน 3 ตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 13 ดังนี้

ตารางที่ 13 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
3. ร้อยละของกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ	ร้อยละ	90	115.62	บรรลุเป้าหมาย
4. สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา	สัดส่วน	50 : 50	35 : 65	ไม่บรรลุเป้าหมาย
5. ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	ร้อยละ	80	92.05	บรรลุเป้าหมาย
สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 จำนวน 3 ตัวชี้วัด			**บรรลุเป้าหมาย**	**2 ตัวชี้วัด**
			ไม่บรรลุเป้าหมาย	**1 ตัวชี้วัด**
			- ต่ำกว่าเป้าหมาย	**1 ตัวชี้วัด**
			- ไม่สามารถประเมินผลได้ (N/A)	**- ตัวชี้วัด**

จากตารางที่ 13 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด จาก 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 1 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รายละเอียดปรากฏดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 3 ร้อยละของกำลังคนที่ได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ (ร้อยละ 90)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้ดำเนินโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาและประชาชนตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ โดยมีผู้ได้รับการพัฒนา จำนวนทั้งสิ้น 19,805 คน คิดเป็นร้อยละ 115.62 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดรายละเอียดดังตารางที่ 14

ตารางที่ 14 ร้อยละของกำลังคนทีได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ (ร้อยละ 90)

โครงการ	กำลังคนทีได้รับการพัฒนาตามหลักสูตรที่ตอบสนองอุตสาหกรรมเป้าหมายประเทศ (คน)	
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. โครงการผลิตและพัฒนากำลังคนสนับสนุนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก - ผู้เรียนอาชีวศึกษาในสถานศึกษาสังกัด สอศ. ในเขต EEC)	7,300	10,116
2. โครงการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นฐานสมรรถนะ (Education To Employment) - ผู้เข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาทักษะอาชีพ)	3,000	2,100
3. โครงการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย ในรูปแบบ KOSEN - นักศึกษาในหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ต่อเนื่อง 5 ปี) ที่จัดการเรียนการสอนในรูปแบบ KOSEN ได้รับการพัฒนาทักษะภาษาที่ 3 ภาษาญี่ปุ่น	ไม่น้อยกว่า 30 คน	30
4. โครงการฝึกอบรมและพัฒนาเกษตรกรให้เป็น Smart farmer - เกษตรกรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็น Smart Farmer)	4,400	5,879
5. โครงการยกระดับคุณภาพอาชีวศึกษาด้านเกษตรและประมง - นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเกษตรกรรมและประมงและสถานศึกษาที่จัดการเรียนการสอนด้านเกษตรกรรมและประมง ระดับ ปวช. /ปวส. ที่เข้าร่วมโครงการ)	1,000	700
6. โครงการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเป็นผู้ประกอบการ - ผู้เรียนอาชีวศึกษาได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ด้านธุรกิจและการเป็นผู้ประกอบการ - ผู้เรียนอาชีวศึกษาได้รับการบ่มเพาะเชิงลึกด้านการออกแบบธุรกิจสร้างสรรค์	 1,000 400	 700 280
รวม	**17,130**	**19,805 (ร้อยละ 115.62)**

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 4 สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (50 : 50)

มีผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา (ปวช.1) และสามัญศึกษา (ม.4) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2564 รวมจำนวน 659,542 คน จำแนกเป็น นักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา (ปวช.1) จำนวน 230,902 คน และนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทสามัญศึกษา (ม.4) จำนวน 428,640 คน โดยคิดเป็นสัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษา (ปวช.1) ต่อสามัญศึกษา (ม.4) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ อยู่ที่ 35 : 65 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด รายละเอียดดังตารางที่ 15

ตารางที่ 15 สัดส่วนผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนปลายประเภทอาชีวศึกษาต่อสามัญศึกษา (ปวช.1 : ม.4) สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2564

ระดับชั้น/ประเภทการศึกษา	จำนวนผู้เรียน (คน)				
	รวม	สอศ.	สพฐ.	สช.	มวส.
มัธยมศึกษาตอนปลาย	**659,542**	-			
ประเภทอาชีวศึกษา (ปวช.1)	230,902	229,380	1,522	-	-
ประเภทสามัญศึกษา (ม.4)	428,640		362,886	65,513	241
สัดส่วน	**35 : 65**				

ที่มา : สถิติการศึกษาฉบับย่อ ประจำปี 2564 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ตัวชี้วัดที่ 5 ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม เทคโนโลยี องค์ความรู้ และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์ (ร้อยละ 80)

มีผลงานวิจัย องค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ของหน่วยงานที่สามารถนำไปเผยแพร่/ใช้ประโยชน์อ้างอิงเชิงวิชาการหรืออื่นๆ จำนวน 1,876 ผลงาน คิดเป็นร้อยละ 92.05 จากเป้าหมาย จำนวน 2,038 ผลงาน รายละเอียดดังตารางที่ 16

ตารางที่ 16 ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรมเทคโนโลยี องค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์

หน่วยงาน	ผลงานวิจัย นวัตกรรมเทคโนโลยีองค์ความรู้และสิ่งประดิษฐ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์หรือต่อยอดเชิงพาณิชย์	
	เป้าหมาย (ผลงาน)	ผลการดำเนินงาน(ผลงาน)
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	23	9
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	15	15
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	2,000	1,852
รวม	**2,038**	**1,876 (ร้อยละ 92.05)**

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

ส่วนที่ 1 สาระสำคัญ

เป้าประสงค์/เป้าหมาย

1. ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานสากล
2. ผู้เรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติและมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
3. ครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ มีจิตวิญญาณความเป็นครู มีสมรรถนะสูงสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา
2. พัฒนาผู้เรียนทุกช่วงวัยให้มีความรู้ และทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา
3. พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จำนวน 7 ตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 17 ดังนี้

ตารางที่ 17 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

<table>
<tr><th>ตัวชี้วัด</th><th>หน่วยวัด</th><th>เป้าหมาย</th><th>ผลการดำเนินงาน</th><th>ผลการบรรลุเป้าหมาย</th></tr>
<tr><td>6.ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น</td><td>ร้อยละ</td><td>50</td><td>ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563
- ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
<table>
<tr><th>วิชา</th><th>ปี 62</th><th>ปี 63</th><th>ผลต่าง</th></tr>
<tr><td>ภาษาไทย</td><td>46.61</td><td>64.17</td><td>17.56</td></tr>
<tr><td>ภาษาอังกฤษ</td><td>13.69</td><td>28.67</td><td>14.98</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>10.79</td><td>7.54</td><td>- 3.25</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>13.77</td><td>19.07</td><td>5.30</td></tr>
</table>
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
<table>
<tr><th>วิชา</th><th>ปี 62</th><th>ปี 63</th><th>ผลต่าง</th></tr>
<tr><td>ภาษาไทย</td><td>61.90</td><td>59.53</td><td>- 2.37</td></tr>
<tr><td>ภาษาอังกฤษ</td><td>9.80</td><td>12.23</td><td>2.43</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>7.96</td><td>6.91</td><td>- 1.05</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>2.27</td><td>3.45</td><td>1.18</td></tr>
</table>
- ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6
<table>
<tr><th>วิชา</th><th>ปี 62</th><th>ปี 63</th><th>ผลต่าง</th></tr>
<tr><td>ภาษาไทย</td><td>28.84</td><td>37.14</td><td>8.30</td></tr>
<tr><td>สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม</td><td>5.33</td><td>5.31</td><td>- 0.02</td></tr>
<tr><td>ภาษาอังกฤษ</td><td>9.04</td><td>9.53</td><td>0.49</td></tr>
<tr><td>คณิตศาสตร์</td><td>9.12</td><td>8.98</td><td>- 0.14</td></tr>
<tr><td>วิทยาศาสตร์</td><td>5.46</td><td>9.82</td><td>4.36</td></tr>
</table></td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>7. อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD)</td><td>อันดับ</td><td>45</td><td>56</td><td>ไม่บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
<tr><td>8. จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี กีฬา)</td><td>คน</td><td>27,929</td><td>38,301</td><td>บรรลุเป้าหมาย</td></tr>
</table>

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
9. ร้อยละของสถานศึกษาได้รู้สถานภาพและมาตรฐานในด้านการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษา และได้รับข้อแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา	ร้อยละ	90	105.34	บรรลุเป้าหมาย
10. ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป	ร้อยละ	80	95.86	บรรลุเป้าหมาย
11. ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	ร้อยละ	90	413.59	บรรลุเป้าหมาย
12. ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย	ร้อยละ	70	60	ไม่บรรลุเป้าหมาย

สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 จำนวน 7 ตัวชี้วัด			
	บรรลุเป้าหมาย	**4**	**ตัวชี้วัด**
	ไม่บรรลุเป้าหมาย	**3**	**ตัวชี้วัด**
	- ต่ำกว่าเป้าหมาย	**3**	**ตัวชี้วัด**
	- ไม่สามารถประเมินผลได้ (N/A)	**-**	**ตัวชี้วัด**

จากตารางที่ 17 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 3 บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ตัวชี้วัด จาก 7 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 และไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 42.86 รายละเอียดปรากฏดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 6 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 50)

จากรายงานผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 โดยสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ พบว่า

1) ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวมปีการศึกษา 2563 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 วิชา คือ วิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 17.56 วิชาภาษาอังกฤษ เพิ่มขึ้นร้อยละ 14.98 และวิชาวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.30

สำหรับร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ลดลงจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 1 วิชา คือ วิชาคณิตศาสตร์ ลดลงร้อยละ 3.25 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 18 ดังนี้

ตารางที่ 18 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 – 2563

วิชา	ร้อยละของนักเรียน		ผลต่างร้อยละ + เพิ่มขึ้น / – ลดลง
	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
ภาษาไทย	46.61	64.17	17.56
ภาษาอังกฤษ	13.69	28.67	14.98
คณิตศาสตร์	10.79	7.54	- 3.25
วิทยาศาสตร์	13.77	19.07	5.30

2) ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวมปีการศึกษา 2563 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 วิชา คือ วิชาภาษาอังกฤษ เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.43 และวิชาวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.18 สำหรับร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ลดลงจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 วิชา คือ คือ วิชาภาษาไทย ลดลงร้อยละ 2.37 และวิชาคณิตศาสตร์ ลดลงร้อยละ 1.05 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 19 ดังนี้

ตารางที่ 19 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 – 2563

วิชา	ร้อยละของนักเรียน		ผลต่างร้อยละ + เพิ่มขึ้น / – ลดลง
	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
ภาษาไทย	61.90	59.53	- 2.37
ภาษาอังกฤษ	9.80	12.23	2.43
คณิตศาสตร์	7.96	6.91	- 1.05
วิทยาศาสตร์	2.27	3.45	1.18

3) ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 กับปีการศึกษา 2563 พบว่า โดยภาพรวมปีการศึกษา 2563 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 3 วิชา คือ วิชาภาษาไทย เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.30 วิชาภาษาอังกฤษ เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.49 และวิชาวิทยาศาสตร์ เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.36 สำหรับร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชาผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป ลดลงจากปีการศึกษา 2562 จำนวน 2 วิชา คือ คือ วิชาสังคม ศาสนา และวัฒนธรรม ลดลงร้อยละ 0.02 และวิชาคณิตศาสตร์ ลดลงร้อยละ 0.14 รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 20 ดังนี้

ตารางที่ 20 ร้อยละของนักเรียนที่มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) แต่ละวิชา ผ่านเกณฑ์คะแนนร้อยละ 50 ขึ้นไป เพิ่มขึ้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 เปรียบเทียบปีการศึกษา 2562 – 2563

วิชา	ร้อยละของนักเรียน		ผลต่างร้อยละ + เพิ่มขึ้น / – ลดลง
	ปีการศึกษา 2562	ปีการศึกษา 2563	
ภาษาไทย	28.84	37.14	8.30
สังคม ศาสนา และวัฒนธรรม	5.33	5.31	- 0.02
ภาษาอังกฤษ	9.04	9.53	0.49
คณิตศาสตร์	9.12	8.98	- 0.14
วิทยาศาสตร์	5.46	9.82	4.36

ที่มา : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

ตัวชี้วัดที่ 7 อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD) (อันดับ 45)

จากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการศึกษาของประเทศไทย ตามกรอบการประเมินของ IMD (International Institute for Management Development) จำนวน 19 ตัวชี้วัด ในปี 2020 เปรียบเทียบกับปี 2021 พบว่า อันดับภาพรวมด้านการศึกษาของประเทศไทย ในปี 2021 อยู่อันดับที่ 56 ลดลง 1 อันดับ จากปี 2020 ซึ่งอยู่อันดับที่ 55 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่อันดับ 45 รายละเอียดดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา (IMD) ปี 2019 – 2021

อันดับภาพรวมด้านการศึกษา	ปี 2019		ปี 2020		ปี 2021		Ranking 2020/ 2021
	56		55		56		
	Rank of 3	Value	Rank of 63	Value	Rank of 63	Value	
1. งบประมาณด้านการศึกษาต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) (%)	↓ 51	3.5	↓ 58	3.0	↓59	3.0	↓1 อันดับ
2. งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อประชากรคิดเป็น US$ ต่อหัว	↓ 55	239US$	↓ 56	229US$	↓57	247US$	↓1 อันดับ
3. งบประมาณรายจ่ายด้านการศึกษาต่อนักเรียนทุกระดับการศึกษา (US$ ต่อหัว)	↓ 55	930US$	↓ 56	930 US$	● 56	986US$	●
4. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 1 คนที่สอนระดับประถมศึกษา	● 40	16.70	↑ 36	16.20	↑30	15.00	↑6 อันดับ
5. อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 1 คนที่สอนระดับมัธยมศึกษา	↑ 60	26.63	↑ 57	24.16	↓60	25.95	↓3 อันดับ
6. อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษา (%)	↓ 56	77.3	↓ 57	77.3	↓61	72.7	↓4 อันดับ
7. ผลสัมฤทธิ์ของการอุดมศึกษา (%)	● 41	33.6	↓ 48	33.0	↓49	32.0	↓1 อันดับ
8. ร้อยละของผู้หญิงที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (%)	↓ 45	23.6	↓ 47	24.9	● 47	24.9	●
9. จำนวนนักศึกษาต่างชาติที่เข้ามาเรียนระดับอุดมศึกษาในประเทศต่อประชากร 1,000 คน	↓ 51	0.48	↓ 53	0.48	↓54	0.48	↓1 อันดับ
10. จำนวนนักศึกษาไทยที่ไปศึกษาต่อต่างประเทศในระดับอุดมศึกษาต่อประชากร 1,000 คน	● 53	0.45	● 53	0.49	↓54	0.5	↓1 อันดับ

อันดับภาพรวมด้านการศึกษา	ปี 2019		ปี 2020		ปี 2021		Ranking 2020/ 2021
	56		55		56		
	Rank of 3	Value	Rank of 63	Value	Rank of 63	Value	
11. ผลการทดสอบ PISA							
- Mathematics (คณิตศาสตร์)	49	415	↓ 50	419	50	419	
- Sciences (วิทยาศาสตร์)	49	421	↓ 50	426	50	426	
- Reading (การอ่าน)	-	409	50	393	50	393	
12. ร้อยละของนักเรียนที่มีผลการทดสอบคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และการอ่านอยู่ในระดับต่ำ (%)*	-	-	50	31.2	50	31.2	
13. ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษ (TOEFL) (คะแนนเฉลี่ย)	59	78	59	78	↑ 58	80	↑ 2 อันดับ
14. ความคิดเห็นต่อการศึกษาระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาที่ตอบสนองต่อความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (คะแนนเต็ม 10)**	45	5.25	↑ 39	5.80	↓ 42	5.63	↓ 3 อันดับ
15. ความคิดเห็นต่อการตอบสนองความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของการอุดมศึกษา(คะแนนเต็ม 10)**	↑ 44	5.52	↑ 38	5.96	↑ 37	5.95	↑ 1 อันดับ
16. ความคิดเห็นต่อการบริหารจัดการศึกษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของภาคธุรกิจ (คะแนนเต็ม 10)**	↑ 40	5.94	↑ 34	6.45	↓ 37	6.21	↓ 3 อันดับ
17. ดัชนีมหาวิทยาลัย (คะแนน)	50	5.10	↑ 49	2.02	↑ 48	2.60	↑ 1 อันดับ
18. อัตราการไม่รู้หนังสือของประชากรอายุ 15 ปี ขึ้นไป (%)	59	7.1	↑ 58	6.2	↑ 57	566.2	↑ 1 อันดับ
19. ความคิดเห็นต่อทักษะทางภาษาที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ประกอบการ (คะแนนเต็ม 10)**	↑ 46	4.95	↓ 47	5.02	↑ 46	5.02	↑ 1 อันดับ

** หมายถึง ตัวชี้วัดที่ได้จากแบบสำรวจความคิดเห็นจากผู้บริหารธุรกิจ

ที่มา : MD World Competitiveness Yearbook 2018-2020 รายงานข้อมูลโดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ตัวชี้วัดที่ 8 จำนวนผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (27,929 คน)

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 กระทรวงศึกษาธิการมุ่งเน้นให้มีการพัฒนาและส่งเสริมผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษในด้านต่าง ๆ ได้แก่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยี กีฬา ดนตรี ศิลปะ และด้านวิชาชีพ ฯลฯ อย่างเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ ผ่านกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาและหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ โดยกำหนดเป้าหมายพัฒนาผู้เรียน จำนวน 27,929 คน ผลการดำเนินงาน พบว่า มีผู้เรียนได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพฯ จำนวนทั้งสิ้น จำนวน 38,301 คน คิดเป็นร้อยละ 131.50 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด รายละเอียดดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 จำนวนผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ

การดำเนินงาน	ผู้เรียนที่ได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถ (คน)	
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี		
- นักเรียนโครงการห้องเรียนวิทยาศาสตร์ (สพฐ.)		19,800
- นักเรียนโรงเรียนวิทยาศาสตร์จุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย		8,640
- นักเรียนโรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์		720
- นักเรียนในโครงการของ สสวท.		1,804
- นักเรียนโครงการวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์		1,209
2. นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรีและกีฬา		
- นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านกีฬา		1,283
- นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาด้านทัศนศิลป์ นาฏศิลป์ ดนตรี		2,000
3. นักเรียน/นักศึกษาที่ได้รับการพัฒนาด้านทักษะวิชาชีพ		
- นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงที่เข้าร่วมโครงการผลิตอาชีวะพันธุ์ใหม่ได้รับการพัฒนาสมรรถนะและทักษะที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการโครงการ		1,345
- ผู้เรียนอาชีวศึกษาในกลุ่ม อ.กรอ อศ. ได้รับการยกระดับและพัฒนาทักษะอาชีพตามกรอบความร่วมมือ		1,500
รวม	**27,929**	**38,301 (ร้อยละ 131.50)**

ตัวชี้วัดที่ 9 ร้อยละของสถานศึกษาได้รู้สถานภาพและมาตรฐานในด้านการเรียนการสอน และการบริหารของสถานศึกษา และได้รับข้อแนะนำในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา (ร้อยละ 90)

สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้จัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้และความเข้าใจ สร้างความพร้อมรับการประเมินภายนอกให้กับสถานศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา มีสถานศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมได้รู้สถานภาพและมาตรฐานในด้านการเรียนการสอนฯ จำนวนทั้งสิ้น 51,743 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 105.34 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด จากสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 49,121 แห่ง รายละเอียดดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 ผลการสร้างการรับรู้ความเข้าใจเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษา (สถานศึกษา)

ระดับการศึกษา	แผนการดำเนินงาน (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน			
		ผลการส่งเอกสาร (แห่ง)	ร้อยละ	ผลการตอบรับเข้าร่วมประชุม/ download เอกสาร/รับชมวิดิทัศน์ จากการสแกน OR Coad (แห่ง)	ร้อยละ
1. การศึกษาปฐมวัย (ศูนย์พัฒนาเด็ก)	17,337	21,667	124.97	15,825	73.04
2. การศึกษาขั้นพื้นฐาน	28,939	36,161	124.96	33,354	92.24
3. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ)	1,233	1,082	87.75	693	64.05

ระดับการศึกษา	แผนการดำเนินงาน (แห่ง)	ผลการดำเนินงาน			
		ผลการส่งเอกสาร (แห่ง)	ร้อยละ	ผลการตอบรับเข้าร่วมประชุม/ download เอกสาร/รับชมวิดิทัศน์ จากการสแกน OR Coad (แห่ง)	ร้อยละ
4 การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	742	928	125.07	801	86.31
5. การอาชีวศึกษา	730	913	125.07	858	93.98
6. การศึกษาขั้นพื้นฐาน (วัตถุประสงค์พิเศษ) โรงเรียนนานาชาติ	60	-	-	100	100
7. การอุดมศึกษา	80	-	-	112	100
รวม	**49,121**	**60,751**		**51,743**	**85.17**

ที่มา : สำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

ตัวชี้วัดที่ 10 ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรระดับดีขึ้นไป (ร้อยละ 80)

นักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จบการศึกษาในปีการศึกษา 2563 จำนวน 5,404,411 คน ที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร ฯระดับดีขึ้นไป จำนวน 5,180,466 คน คิดเป็นร้อยละ 95.86 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งกำหนดเป้าหมาย ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ระดับดีขึ้นไป ร้อยละ 80 ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 5,404,411 คน

ตัวชี้วัดที่ 11 ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (ร้อยละ 90)

ครูและบุคลากรทางการศึกษาเข้าร่วมการพัฒนา จำนวนทั้งสิ้น 529,119 คน คิดเป็นร้อยละ 413.59 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดที่ร้อยละ 90 ของครูและบุคลากรทางการศึกษากลุ่มเป้าหมาย จำนวน 127,932 คน (อาจมีการนับซ้ำในกลุ่มเป้าหมาย/ผลการดำเนินงาน ซึ่งผู้เข้ารับการพัฒนา 1 คน อาจเข้าร่วมพัฒนามากกว่า 1 โครงการ) รายละเอียดดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

งาน/โครงการ	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ (คน)	
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	**10,000**	**129,048**
ผลผลิต : ผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ		
1. งานส่งเสริมและพัฒนาผลงานวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาวิชาชีพ (ประชุมทางวิชาการ)		111,189
2. งานส่งเสริมและพัฒนาจรรยาบรรณของวิชาชีพทางการศึกษา (E-PLC)		9,969
3. งานวิจัย พัฒนา และสร้างสรรค์นวัตกรรมองค์ความรู้ ที่ลุ่มลึกและสร้างความเชี่ยวชาญเฉพาะทางเกี่ยวกับวิชาชีพทางการศึกษาและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องระดับหลังปริญญา (สถาบันคุรุพัฒนา)		7,890

งาน/โครงการ	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ (คน)	
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	**8,790**	**14,900**
1. โครงการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา	6,990	14,245
2. โครงการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ	300	371
3. โครงการยกระดับความรู้และทักษะวิชาชีพครูอาชีวศึกษาสู่ประเทศไทย 4.0 (UPGRADE)	1,500	284
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	**54,973**	**43,994**
การพัฒนาและยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษครูประถมศึกษาและมัธยมศึกษา	54,973	43,994
สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	**30,510**	**316,816**
1. โครงการพัฒนาศักยภาพครูแกนนำและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อขยายผลการให้บริการวิชาการด้านหลักสูตร สื่อและกระบวนการจัดการเรียนรู้ของ สสวท.	510	1,204
2. โครงการยกระดับคุณภาพโรงเรียนระดับอำเภอด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี	5,000	5,170
3. โครงการปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนของครูวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสะเต็มศึกษาตามแนวทาง สสวท.	10,000	44,980
4. โครงการส่งเสริมการเรียนภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding)	10,000	247,988
5. โครงการเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21	5,000	17,474
โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	**900**	**1,238**
กลุ่มโครงการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลผลิต : การให้บริการวิชาการ 1. ครูระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้ารับการอบรมความรู้ทางวิชากรและทางเทคโนโลยีสารสนเทศ	300	412
2. ครูในโครงการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เข้ารับการอบรมองค์ความรู้ทางวิชาการ	600	826
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	**37,350**	**21,002**
1. โครงการยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและเด็กที่มีความสามารถพิเศษ	800	7,420
2. โครงการส่งเสริมการเรียนภาษาคอมพิวเตอร์ (Coding)	1,100	832
3. โครงการพัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนปฐมวัย	2,000	11,257
4. โครงการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	2,200	818
5. โครงการเสริมสร้างความเข้าใจในสถานศึกษาเอกชน	31,250	675
สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา	**1,852**	**2,121**
1. โครงการพัฒนานักบริหารระดับสูง กระทรวงศึกษาธิการ (นบส.ศธ.) รุ่นที่ 11	60	86
2. โครงการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาก่อนแต่งตั้งให้มีและเลื่อนเป็นวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ และวิทยฐานะเชี่ยวชาญ	80	145

งาน/โครงการ	ครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาได้รับการส่งเสริมและพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพ (คน)	
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
3. โครงการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา โดยความร่วมมือกับหน่วยงานเครือข่าย	80	95
4. โครงการพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564	150	106
5. โครงการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลของข้าราชการและบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการ	1,400	1,591
6. โครงการพัฒนาสมรรถนะผู้นำทางการศึกษาที่ยั่งยืนเพื่อความเป็นประชาคมอาเซียนและประชาคมโลก	62	60
7. โครงการพัฒนานักวิจัยหลักสูตร “เทคนิคการเขียนบทความวิจัยเพื่อนำเสนอในการประชุม สัมมนาทางวิชาการ”	20	38
รวม	**127,932**	**529,119 (ร้อยละ 413.59)**

ตัวชี้วัดที่ 12 ร้อยละของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย (ร้อยละ 70)

กระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น กระทรวงสาธารณสุข (กรมอนามัย กรมสุขภาพจิต ฯลฯ) กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (กรมกิจการเด็กและเยาวชน) ฯลฯ มีการดำเนินงานตามมาตรฐานเด็กปฐมวัยแห่งชาติเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีการพัฒนารอบด้าน ตามวัยอย่างมีคุณภาพ และต่อเนื่อง คิดเป็นร้อยละ 60 ของสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งประเทศ ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 70

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

ส่วนที่ 1 สาระสำคัญ

เป้าประสงค์/เป้าหมาย

ผู้เรียนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสเข้าถึงบริการทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เสมอภาคและเหมาะสมกับช่วงวัย

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

1. เพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมและเสมอภาค
2. พัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาสำหรับคนทุกช่วงวัย
3. พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีคุณภาพ และตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 25 ดังนี้

ตารางที่ 25 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
13. อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ**				ไม่บรรลุเป้าหมาย
– ระดับปฐมวัย	ร้อยละ	100	64.15	
– ระดับประถมศึกษา	ร้อยละ	100	86.50	
– ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น	ร้อยละ	100	84.80	
– ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย	ร้อยละ	78	76.55	
14. จำนวนนักเรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น**	คน	3,630,059	3,983,235	บรรลุเป้าหมาย
15. จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning)**	คน	21,456,400	37,069,083	บรรลุเป้าหมาย
สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 จำนวน 3 ตัวชี้วัด			**บรรลุเป้าหมาย**	**2 ตัวชี้วัด**
			ไม่บรรลุเป้าหมาย	**1 ตัวชี้วัด**
			- ต่ำกว่าเป้าหมาย	**1 ตัวชี้วัด**
			- ไม่สามารถประเมินผลได้ (N/A)	**- ตัวชี้วัด**

จากตารางที่ 25 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 4 บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด จาก 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 1 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 33.33 รายละเอียดปรากฏ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 13 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนแต่ละระดับการศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ (ระดับปฐมวัย ร้อยละ 100, ระดับประถมศึกษา ร้อยละ 100, ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 100, ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ร้อยละ 78)

ในปี 2564 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับปฐมวัยต่อประชากรกลุ่มอายุ 3 - 5 ปี ภาพรวมประเทศ และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 74.37 และ 64.15 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับปฐมวัยต่อประชากรกลุ่มอายุ 3 – 5 ปี ปี 2562 – 2563 พบว่า อัตราการเข้าเรียนระดับปฐมวัยภาพรวมประเทศ ร้อยละ 81.29 และ 76.09 ตามลำดับ และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 70.02 และ 65.44 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับปฐมวัยต่อประชากรกลุ่มอายุ ประจำปี 2562 - 2564

ประจำปี	จำนวนประชากรกลุ่มอายุ 3-5 ปี (คน)	จำนวนผู้เรียนระดับปฐมวัย			
		ภาพรวมประเทศ		สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	
		จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ
2562	2,079,738	1,690,551	81.29	1,456,199	70.02
2563	2,152,507	1,637,925	76.09	1,408,570	65.44
2564	2,152,507	1,600,813	74.37	1,380,884	64.15

ที่มา : สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปี 2564 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หมายเหตุ จำนวนประชากรใช้ข้อมูลปี 2563 เนื่องจากจำนวนประชากร ประจำปี 2564 จะเก็บข้อมูลแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2564

ในปี 2564 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับประถมศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ 6- 11 ปี ภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 97.97 และ 86.50 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับประถมศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุ 6 – 11 ปี ปี 2562 – 2563 พบว่า อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับประถมศึกษาภาพรวมประเทศ ร้อยละ 102.42 และ 98.43 ตามลำดับ และสังกัดกระทวงศึกษาธิการ ร้อยละ 90.29 และ 84.42 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับการศึกษาประถมศึกษาต่อประชากรกลุ่มอายุภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2562 - 2564

ประจำปี	จำนวนประชากรกลุ่มอายุ 6-11 ปี (คน)	จำนวนผู้เรียนระดับประถมศึกษา			
		ภาพรวมประเทศ		สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	
		จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ
2562	4,638,057	4,750,207	102.42	4,187,561	90.29
2563	4,771,257	4,696,270	98.43	4,142,201	86.82
2564	4,771,257	4,674,328	97.97	4,127,207	86.50

ที่มา : สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปี 2564 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หมายเหตุ จำนวนประชากรใช้ข้อมูลปี 2563 เนื่องจาก จำนวนประชากร ประจำปี 2564 จะเก็บข้อมูลแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2564

ในปี 2564 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อประชากรกลุ่มอายุ 12- 14 ปี ภาพรวมประเทศ และสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ คิดเป็นร้อยละ 95.18 และ 84.80 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้เด็กในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับทุกคนได้รับการศึกษา นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นต่อประชากรกลุ่มอายุ 12- 14 ปี ปี 2562 – 2563 พบว่า อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนมัธยมศึกษาตอนต้นภาพรวมประเทศ ร้อยละ 95.97 และ 95.11 ตามลำดับ และสังกัดกระทวงศึกษาธิการ ร้อยละ 85.34 และ 84.37 ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นต่อประชากรกลุ่มอายุภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2562 - 2564

ประจำปี	จำนวนประชากรกลุ่มอายุ 12 – 14 ปี (คน)	จำนวนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น			
		ภาพรวมประเทศ		สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	
		จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ
2562	2,394,240	2,297,835	95.97	2,043,188	85.34
2563	2,397,536	2,280,372	95.11	2,027,571	84.37
2564	2,397,536	2,281,925	95.18	2,033,021	84.80

ที่มา : สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปี 2564 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หมายเหตุ จำนวนประชากรใช้ข้อมูลปี 2563 เนื่องจาก จำนวนประชากร ประจำปี 2564 จะเก็บข้อมูลแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2564

ในปี 2564 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ – อาชีวศึกษา) ต่อประชากรกลุ่มอายุ 15- 17 ปี ภาพรวมประเทศ ร้อยละ 81.63 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 78 ส่วนสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ร้อยละ 76.55 ต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาอัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (สามัญ-อาชีวศึกษา) ประจำปี 2562 – 2563 ภาพรวมประเทศ พบว่า มีอัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายภาพรวมประเทศอยู่ที่ร้อยละ 78.50 และ 79.32 ตามลำดับ ส่วนสังกัดกระทวงศึกษาธิการอยู่ที่ร้อยละ 73.41 และ 74.42 ตามลำดับรายละเอียดดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 อัตราการเข้าเรียนของผู้เรียนระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายต่อประชากรกลุ่มอายุภาพรวมประเทศและสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปี 2562 - 2564

ประจำปี	จำนวนประชากรกลุ่มอายุ 15 – 17 ปี (คน)	จำนวนผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย			
		ภาพรวมประเทศ		สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ	
		จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ	จำนวนนักเรียน (คน)	ร้อยละ
2562	2,392,673	1,878,153	78.50	1,756,492	73.41
2563	2,431,934	1,929,114	79.32	1,802,473	74.12
2564	2,431,934	1,985,167	81.63	1,861,636	76.55

ที่มา : สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปี 2564 สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
หมายเหตุ จำนวนประชากรใช้ข้อมูลปี 2563 เนื่องจากจำนวนประชากร ประจำปี 2564 จะเก็บข้อมูลแล้วเสร็จในเดือนธันวาคม 2564

ตัวชี้วัดที่ 14 จำนวนนักเรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาและการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น (3,630,059 คน)

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเป้าหมายให้บริการการศึกษาแก่นักเรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสในทุกระดับและประเภทการศึกษา จำนวน 3,630,059 คน ให้ได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและพัฒนาสมรรถภาพ หรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น ผลการดำเนินงาน พบว่า ผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส ได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา และการพัฒนาสมรรถภาพฯ จำนวน 3,983,235 คน คิดเป็นร้อยละ 109.73 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด รายละเอียดดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 จำนวนผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาสได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษา และการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการทางการศึกษาที่เหมาะสมตามความต้องการจำเป็น

หน่วยงาน	นักเรียนพิการ/ด้อยโอกาส (คน)		
	เป้าหมาย	นักเรียนพิการ	นักเรียนด้อยโอกาส
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน			3,557,335
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา			4,900
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน		4,052	408,572
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย		7,556	820
รวม	**3,630,059**	**3,983,235 (ร้อยละ 109.73)**	

ตัวชี้วัดที่ 15 จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษา ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) (21,456,400 คน)

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเป้าหมายจัดบริการทางการศึกษาในระบบและนอกระบบ ให้กับประชาชนกลุ่มเป้าหมาย จำนวน 21,456,400 คน ได้เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ผลการดำเนินงาน พบว่า มีประชาชนสามารถเข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ผ่านการจัดบริการการศึกษาตามอัธยาศัยและผ่านเว็บไซต์ คลังสื่อด้านอาชีวศึกษา รวมทั้ง ผู้เข้าใช้งานหลักสูตร สื่อ และกระบวนการจัดการเรียนรู้ ในรูปแบบดิจิทัล และ e-learning ที่เผยแพร่ทางศูนย์เรียนรู้ดิจิทัลด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (IPST Learning Space) 23,200,490 ราย จำนวน 37,069,083 คน คิดเป็นร้อยละ 172.76 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด (จำนวนประชาชนบางส่วนมีการนับซ้ำ โดยประชาชน 1 คน สามารถเข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ได้มากกว่า 1 ครั้ง) รายละเอียดดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต

โครงการ/กิจกรรม	จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต (คน)	
	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน
1. การจัดการศึกษาตามอัธยาศัย แบ่งเป็นโครงการ/กิจกรรม ดังนี้		13,368,593
- กิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิต		282,112
- กิจกรรมพัฒนาสังคมและชุมชน		242,592
- การเรียนรู้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง		146,166
- โครงการจัดการศึกษาเพื่อชุมชนในเขตชนบท		76,931
- ห้องสมุด		4,406,466
- วิทยาศาสตร์เพื่อการศึกษา		5,223,806
- ผู้รับบริการวิทยุโทรทัศน์ (ไม่รวมโครงการติวเข้ม)		2,990,520
2. เว็บไซต์ คลังสื่อด้านอาชีวศึกษา		500,000
3. ศูนย์เรียนรู้ดิจิทัลด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และเทคโนโลยี (IPST Learning Space)		23,200,490
รวม	**21,456,400**	**37,069,083 (ร้อยละ 172.76)**

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ส่วนที่ 1 สาระสำคัญ

เป้าประสงค์/เป้าหมาย

ระบบบริหารจัดการศึกษามีประสิทธิภาพตามหลักธรรมาภิบาล ทันสมัย สนับสนุนการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและการพัฒนาประเทศ

กลยุทธ์/แนวทางการพัฒนา

1. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาและองค์กรตามหลักธรรมาภิบาล
2. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด

ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา จำนวน 2 ตัวชี้วัด รายละเอียดปรากฏดังตารางที่ 32 ดังนี้

ตารางที่ 32 ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษา

ตัวชี้วัด	หน่วยวัด	เป้าหมาย	ผลการดำเนินงาน	ผลการบรรลุเป้าหมาย
16. จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้รับการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข**	ฉบับ	6	6	บรรลุเป้าหมาย
17. จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา**	ฐาน	5	6	บรรลุเป้าหมาย
สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัด ภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 5 จำนวน 2 ตัวชี้วัด			**บรรลุเป้าหมาย**	**2 ตัวชี้วัด**
			ไม่บรรลุเป้าหมาย	**- ตัวชี้วัด**

จากตารางที่ 32 พบว่า ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ที่ 2 บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด จาก 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100 รายละเอียดปรากฏ ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 16 จำนวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาได้รับการจัดทำ ปรับปรุง แก้ไข (6 ฉบับ)

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเป้าหมายปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 มีกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาอยู่ระหว่างดำเนินการปรับปรุง แก้ไข จำนวน 6 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วย 1) (ร่าง) พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. .... 2) แก้คำสั่งคสช. 19/2561 ในประเด็นของการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สังกัด สพฐ. 3) พระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 (พ.ศ. 2564 - 2565) 4) แก้ไขปรับปรุงพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 5) (ร่าง) พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. .... และ 6) (ร่าง) พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ....

ตัวชี้วัดที่ 17 จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการ และหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา (5 ฐาน)

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดเป้าหมายมีระบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวงที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่น ด้านสาธารณสุข สังคม ภูมิสารสนเทศ แรงงาน และการศึกษา จำนวน 5 ฐาน ผลการดำเนินงาน พบว่า กระทรวงศึกษาธิการมีรบบฐานข้อมูลกลางของกระทรวง จำนวน 6 ฐาน ที่เชื่อมโยงฐานข้อมูลรายบุคคลที่อ้างอิงจากเลขประจำตัวประชาชน 13 หลัก ระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานอื่นฯ คิดเป็นร้อยละ 120 สูงกว่าเป้าหมายที่กำหนด โดยระบบฐานข้อมูลที่แล้วเสร็จ ประกอบด้วย 1) ระบบฐานข้อมูลนักเรียน 2) ระบบฐานข้อมูลสถานศึกษา 3) ระบบฐานข้อมูลครู 4) ระบบฐานข้อมูลผู้สำเร็จการศึกษา 5) ระบบฐานข้อมูลบุคลากร และ 6) ระบบฐานข้อมูลหลักสูตร

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

จากการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ พบว่า หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการฯ และมีผลสำเร็จตามตัวชี้วัดในบางส่วน แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ ทำให้บางเรื่องยังไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มีปัญหาความล่าช้าในการอนุมัติแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ปัญหาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนที่ ยังขาดความชัดเจนในด้านความเชื่อมโยงของการนำแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปสู่ระดับกรมและความชัดเจนเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับคำนิยามตัวชี้วัดของหน่วยงานปฏิบัติและหน่วยจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และอยู่ระหว่างการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้งดการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือเคลื่อนที่ของคนจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงานที่กำหนด ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานโครงการบางส่วนไม่สามารถตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงได้ เนื่องจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่ได้ดำเนินการ เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดหรือเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการ/โครงการที่กำหนด และการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการบางส่วนขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้นโยบายเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือนโยบายที่เป็นจุดเน้นของรัฐบาลหรือผู้บริหารองค์กร

2.2 ด้านงบประมาณ พบว่า บางโครงการได้รับงบประมาณล่าช้าหรือไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งมีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากนี้ยังมีการทบทวน โอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณบางโครงการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วย

2.3 ด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงาน พบว่า ข้อมูลบางส่วนเป็นการรายงานเชิงกระบวนการมากกว่าผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดหรือเป้าหมายโครงการ หน่วยงานที่มีสถานศึกษา/สถาบันการศึกษาในสังกัดเป็นจำนวนมากต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการรายงานบางส่วนจึงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมได้อย่างครบถ้วน และ

เป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ ปัญหาด้านการติดตามผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ที่หน่วยงานรายงานไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้โครงการที่ใช้ประเมินบางส่วนมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

2.4 ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามตัวชี้วัดที่กำหนด และขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างงานจัดทำแผนและงานติดตาม ประเมินผลและรายงาน นอกจากนี้ รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร และปรับลดเวลา/วันทำงาน และปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (Work from Home : WFH) ของบุคลากรในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผน/โครงการบางส่วนไม่สามารถประเมินผลได้ เนื่องจากไม่มีการดำเนินการ/ขาดความครบถ้วนของข้อมูล/ข้อมูลที่รายงานไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการประเมิน

บทที่ 5

สรุปผลการประเมิน

การประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 3) เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปีต่อไป โดยเป็นการประเมินผลสรุป มีประเด็นเนื้อหาที่มุ่งศึกษา ประกอบด้วย 1) ผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการในภาพรวม และ 2) ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา เก็บจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หน่วยงานองค์กรหลักและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ระยะเวลาที่ศึกษาผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2563 – กันยายน 2564 โดยมีเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ประกอบด้วย 1) แบบรายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ เป็นแบบรายงานที่สร้างขึ้น เพื่อรวบรวมรายละเอียดข้อมูลโครงการและสรุปผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 รายไตรมาส 2) แบบรายงานการประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ของกระทรวงศึกษาธิการ

วิธีการประเมิน โดยวิเคราะห์จากเอกสาร (Documentary Analysis) ซึ่งเป็นข้อมูลทุติยภูมิ คือ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ จำนวน ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย และ 2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ โดยแนวทางการประเมินพิจารณาจากผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับเป้าหมายของตัวชี้วัดของแผนปฏิบัติราชการฯ ในภาพรวม และเกณฑ์การประเมิน ได้แก่ บรรลุเป้าหมาย/ไม่บรรลุเป้าหมายของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดตามเป้าหมายของตัวชี้วัดที่กำหนดในแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยนำเสนอ 1) สรุปผลประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ 2) ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ และ 3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการในปีต่อไป

1. สรุปผลประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

การประเมินผลประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 7 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ตัวชี้วัด จาก 7 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 42.86

การประเมินผลประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการในภาพรวม จำนวน 17 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 12 ตัวชี้วัด จาก 17 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 70.59 ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 5 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 29.41 ซึ่งสามารถจำแนกผลการประเมินรายยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การจัดการศึกษาเพื่อความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติ จำนวน 2 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การผลิตและพัฒนากำลังคน การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ จำนวน 3 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 1 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 33.33

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาศักยภาพคนทุกช่วงวัยและการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จำนวน 7 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 4 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 57.14 และไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 42.86

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาสความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา จำนวน 3 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 66.67 และไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน 1 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 33.33

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริหารจัดการศึกษาจำนวน 2 ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน 2 ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ 100

2. ปัญหา อุปสรรค ของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ

จากการติดตามและประเมินผลดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ พบว่า หน่วยงานในสังกัดและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้ดำเนินงานโครงการ/กิจกรรมภายใต้ยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการฯ และมีผลสำเร็จตามตัวชี้วัดในบางส่วน อย่างไรก็ตาม ยังมีปัญหาและอุปสรรคที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการฯ ทำให้บางเรื่องยังไม่สามารถบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

2.1 ด้านการจัดทำแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มีปัญหาความล่าช้าในการอนุมัติแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ปัญหาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนที่ยังขาดความชัดเจนในด้านความเชื่อมโยงของการนำแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปสู่ระดับกรมและความชัดเจนเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับคำนิยามตัวชี้วัดของหน่วยงานปฏิบัติและหน่วยจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และอยู่ระหว่างการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้งดการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือเคลื่อนที่ของคนจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงานที่กำหนด ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานโครงการบางส่วนไม่สามารถตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงได้ เนื่องจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่ได้ดำเนินการ เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดหรือเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการ/โครงการที่กำหนด และการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการบางส่วนขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้นโยบายเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือนโยบายที่เป็นจุดเน้นของรัฐบาลหรือผู้บริหารองค์กร

2.2 ด้านงบประมาณ พบว่า บางโครงการได้รับงบประมาณล่าช้าหรือไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งมีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากนี้ มีการทบทวนโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณบางโครงการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วย

2.3 ด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงาน พบว่า ข้อมูลบางส่วนเป็นการรายงานเชิงกระบวนการมากกว่าผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดหรือเป้าหมายโครงการ หน่วยงานที่มีสถานศึกษา/สถาบันการศึกษาในสังกัดเป็นจำนวนมากต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการรายงานบางส่วนจึงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมได้อย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ ปัญหาด้านการติดตามผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ที่หน่วยงานรายงานไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้โครงการที่ใช้ประเมินบางส่วนมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

2.4 ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามตัวชี้วัดที่กำหนด และขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างงานจัดทำแผนและงานติดตาม ประเมินผลและรายงาน นอกจากนี้ รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร และปรับลดเวลา/วันทำงาน และปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (Work from Home : WFH) ของบุคลากรในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผน/โครงการบางส่วนไม่สามารถประเมินผลได้ เนื่องจากไม่มีการดำเนินการ/ขาดความครบถ้วนของข้อมูล/ข้อมูลที่รายงานไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการประเมิน

3. ข้อเสนอแนะ

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการระยะต่อไป

คณะผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานของหน่วยงานระดับกระทรวงและระดับกรมตามแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการระยะต่อไป ดังนี้

3.1.1 ผู้บริหารทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญและอำนวยการให้เกิดการแปลงแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของระดับกรมและระดับหน่วยงาน พร้อมทั้งให้มีการกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องและตอบสนองต่อเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวง

3.1.2 ควรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารแผนปฏิบัติราชการให้กับผู้รับผิดชอบภารกิจงานด้านนโยบายและแผน ด้านการติดตามประเมินผล รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นกลไกสำคัญในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนแผนและกำกับติดตาม เพื่อให้สามารถแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.1.3 ควรมีการทบทวนตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีคำนิยามที่ชัดเจน และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งมีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนด

3.1.4 ควรมีการวิเคราะห์สภาพบริบทและผลการประเมินแผนปฏิบัติราชการที่ผ่านมา ทั้งในส่วนของประเด็นปัญหาและความสำเร็จมาเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ในระยะต่อไปเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการศึกษาได้อย่างแท้จริง

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการระยะต่อไป

3.2.1 ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในการขับเคลื่อนงาน/โครงการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาจจัดทำเป็นคู่มือหรืออบรมให้ความรู้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมโครงการ และควรกำหนดมาตรการ/แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา แม้ว่ามีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ

3.2.2 ควรสร้างแรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพ พร้อมทั้งสร้างการรับรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการเรียนรู้กับการทำงาน เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

3.2.3 ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลด้านความต้องการและการผลิตกำลังคน รวมทั้งฐานข้อมูลของสถานศึกษาในด้านบุคลากร ครุภัณฑ์การเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารจัดการเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยผลิต หน่วยใช้กำลังคน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนในการจัดทำเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพของนักเรียน นักศึกษา ปรับแผนการเรียนให้รองรับเส้นทางอาชีพที่มีความชัดเจน

3.2.4 ควรนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาแพลตฟอร์มรูปแบบใหม่ เพื่อใช้ในหน่วยงานสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน นักศึกษา ให้สามารถเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจได้ และพัฒนาครูวิถีใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์รองรับการเปลี่ยนแปลงจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ เชื่อมโยงกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

บรรณานุกรม

นิศา ชูโต. (2538). **การประเมินโครงการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : พี. เอ็น.

พิชิต ฤทธิ์จรูญ. (2557). **เทคนิคการประเมินโครงการ**. กรุงเทพฯ : บริษัทเฮ้าส์ออฟเคอร์มิสท์

พิสณุ ฟองสี. (2549). **การประเมินทางการศึกษาแนวคิดสูการปฏิบัติ.** (พิมพครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : เทียมฝ่าการพิมพ์

รัตนะ บัวสนธ์. (2540). **การประเมินโครงการ/การวิจัยเชิงปริมาณ.** กรุงเทพฯ : บริษัท คอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.

ส.วาสนา ประวาลพฤกษ์. (2544). **หลักการและเทคนิคการประเมินทางการศึกษา.** กรุงเทพฯ : เดอะ มาสเตอร์ กรุ๊ปแมเนจเม้นท์.

สมคิด พรมจุ้ย. (2550). **เทคนิคการประเมินโครงการ.** (พิมพ์ครั้งที่ 5). นนทบุรี : จตุพร ดีไซน์.

สมหวัง พิธยานุวัฒน์. (2544). **วิธีวิทยาการประเมินศาสตร์แห่งคุณค่า**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564)**. (อัดสำเนา)

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **สถิติการศึกษาฉบับย่อ ปี 2564** . (อัดสำเนา)

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. **แผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 ของกระทรวงศึกษาธิการ.** (เอกสารอัดสำเนา), 2564

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2561 – 2580.** กรุงเทพมหานคร : บริษัท พริกหวานกราฟฟิค จำกัด, 2560

สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2541). **การประเมินผลโครงการ : หลักการและการประยุกต์.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์เลี่ยงเชียง

สุภมาส อังศุโชติ. (2555). **รูปแบบการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ**. ในประมวลสาระชุดวิชาการประเมินนโยบาย แผนงาน และโครงการ. หน่วยที่ 5. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

สุวิมล ติรกานันท์. (2543). **การประเมินโครงการ : แนวทางสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพมหานคร : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2537). **ทฤษฎีการประเมิน.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

_____. (2545). **ทฤษฎีการประเมิน.** (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ศิริวัฒน์ วรนาม. (2540). **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการใช้การประเมินในการตัดสินใจของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาคผนวก

คำสั่งกระทรวงศึกษาธิการ
ที่ สป ๒๕ /๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

ด้วยกระทรวงศึกษาธิการจะดำเนินการติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ เพื่อนำเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ และเพื่อเป็นฐานข้อมูลด้านการศึกษาประกอบการตัดสินใจให้แก่ผู้บริหารระดับสูง ได้รับทราบถึงความความก้าวหน้า ความสำเร็จในการขับเคลื่อนงานด้านการศึกษาอย่างชัดเจน เป็นรูปธรรม แสดงให้เห็นการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงานด้านการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย และแนวนโยบายที่กำหนด รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนทั่วไป

เพื่อให้การติดตาม ประเมินผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการดังกล่าว เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงแต่งตั้งคณะทำงานติดตาม ประเมินผล และจัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ดังนี้

๑. นายสุภัทร จำปาทอง	ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๒. นายวีระ แข็งกสิการ	รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ที่ปรึกษา
๓. นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์	ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	ประธานคณะทำงาน
๔. นายจิรวิทย์ ไทภูวไพบูลย์	สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	คณะทำงาน
๕. นางสาวนงลักษณ์ เรือนทอง	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๖. นางสาวมนทกานติ์ แก้วพฤกษ์	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๗. นางอรอุมา หวังมีจงมี	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	คณะทำงาน
๘. นายสกุลชัย ลัพกิตโร	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	คณะทำงาน
๙. นายกิตติธัช สันธานเดชา	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	คณะทำงาน
๑๐. นายสมบูรณ์ กุสุโมทย์	สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	คณะทำงาน
๑๑. นางสาวสุรภีร์ กัลติวาณิชย์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครู และบุคลากรทางการศึกษา	คณะทำงาน
๑๒. นางสาวสุภัคสรณ์ รุ่งศรี	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะทำงาน
๑๓. นางสาววรรณทิพา เทพหล้า	สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	คณะทำงาน

/๑๔. นางโฉมยงค์ ...

- ๒ -

๑๔. นางโฉมยงค์ คงประดิษฐ์	โรงเรียนมหิดลวิทยานุสรณ์	คณะทำงาน
๑๕. นางสาวอัญชลี พลอยเพ็ชร	สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ	คณะทำงาน
๑๖. นางวีรนุช สุขสว่าง	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	คณะทำงาน
๑๗. นางสาวพรรณทิพย์ หนุนวงษ์	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา	คณะทำงาน
๑๘. นางสาวณัชชารีย์ โรจน์บุณยฤทธิ์	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	คณะทำงาน
๑๙. นางสาวนิชธิมา สอนเสริม	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	คณะทำงาน
๒๐. นายเอกธนา พลเชียงขวาง	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา	คณะทำงาน
๒๑. นางสาวปัททมา สรรเสริญ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๒. นายชัยสิทธิ์ ยังชีพยืนอยู่ดี	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๓. นางสาววิไล ไชยรุ่งเรือง	ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๔. นางภัครดา เทียนสมบัติ	ศูนย์ประสานงานและบริหารการศึกษาจังหวัดชายแดนภาคใต้ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๕. นางสุธีรา ไชยถา	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๖. นายศุภชัย ธนณัฐธัน	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๗. นางสาวปณิตา พลเหิม	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๘. นางชมพูนุช นิยมแย้ม	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงาน
๒๙. นายสรินท์ ศรีสมพันธุ์	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและเลขานุการ
๓๐. นางเจนจิรา ธัชศฤงคารสกุล	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๑. นางสาววันรวี จุลเสน	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและผู้ช่วยเลขานุการ

/๓๒. นางกัญญารัตน์...

- ๓ -

๓๒. นางกัญญารัตน์ ลับกิ่ม	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. นายศุภกิตติ์ ยอดพิจิตร	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. นางสาวปรานี ลิ้มในเมือง	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. นางสาวโศภาพิชญ์ ฉัตรนาค	สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

ให้คณะทำงานมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

๑. ติดตาม รวบรวม วิเคราะห์ และสังเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ

๒. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของกระทรวงศึกษาธิการ และรายงานประจำปี ๒๕๖๔ กระทรวงศึกษาธิการ

๓. จัดทำรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการ และแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ

๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นายสุภัทร จำปาทอง)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รับที่ 274
วันที่ ๑๔ ม.ค. ๒๕๖๕
เวลา 09.10

รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
รับที่ 136
วันที่ ๑๓ ม.ค. ๒๕๖๕
เวลา 07.22 น.

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ กลุ่มติดตามและประเมินผล โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๒๘๖๘

ที่ ศธ ๐๒๐๘/ ๗๙ **วันที่** ๑๒ มกราคม ๒๕๖๕

เรื่อง รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ด้วย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการได้มีการติดตามและประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานจากการขับเคลื่อนแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม และปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน เพื่อนำไปสู่การจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อันจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในปีต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล รวมทั้งเป็นสารสนเทศประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาของผู้บริหาร และการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานต่าง ๆ และเพื่อเผยแพร่รายงานการประเมินผลด้านการศึกษาต่อสาธารณชนได้รับทราบและนำไปใช้ประโยชน์ในงานด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง

ตรวจเสนอ
นายศุภกิตติ์ ยอดพิจิตร)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
๑๒ ม.ค. ๖๕

(นายสรินท์ ศรีสมพันธุ์)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ
๑๒ ม.ค. ๖๕

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป. ขอเรียนว่า ได้จัดทำรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ (ดังเอกสารแนบ) เรียบร้อยแล้ว ซึ่งมีผลการประเมินโดยสรุปดังนี้

๑. ผลของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ

๑) การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดรวมแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน ๗ ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๔ ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ ๕๗.๑๔ ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๓ ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๘๖

๒) การประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ รายยุทธศาสตร์ จำนวน ๑๗ ตัวชี้วัด พบว่า บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๑๒ ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ ๗๐.๕๙ ไม่บรรลุเป้าหมาย จำนวน ๕ ตัวชี้วัด คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๔๑

๒. ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติราชการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ

๑) ด้านการจัดทำแผนและนำแผนสู่การปฏิบัติ พบว่า มีปัญหาความล่าช้าในการอนุมัติแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน ปัญหาประสิทธิภาพในการจัดทำแผนที่ยังขาดความชัดเจนในด้านความเชื่อมโยงของการนำแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปสู่ระดับกรมและความชัดเจนเกี่ยวกับรายละเอียดเกี่ยวกับคำนิยามตัวชี้วัดของหน่วยงานปฏิบัติและหน่วยจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และอยู่ระหว่างการบังคับใช้ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินฯ ให้งดการจัดกิจกรรมที่ส่งผลให้เกิดการรวมกลุ่มหรือเคลื่อนที่ของคนจำนวนมาก ทำให้หน่วยงานไม่สามารถจัดกิจกรรมได้ตามแผนงานที่กำหนด ซึ่งทำให้ผลการดำเนินงานโครงการบางส่วนไม่สามารถตอบสนองต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงได้ เนื่องจากการปฏิบัติงานของหน่วยงานไม่ได้ดำเนินการ เพื่อตอบสนองตัวชี้วัดหรือเป้าหมายของแผนปฏิบัติราชการ/โครงการที่กำหนด และการขับเคลื่อนแผนงาน/โครงการบางส่วนขาดความต่อเนื่อง เนื่องจากมุ่งให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้นโยบายเร่งด่วนเฉพาะหน้าหรือนโยบายที่เป็นจุดเน้นของรัฐบาลหรือผู้บริหารองค์กร

/ ๒) ด้านงบประมาณ ...

๒) ด้านงบประมาณ พบว่า บางโครงการได้รับงบประมาณล่าช้าหรือไม่ได้รับจัดสรรงบประมาณ รวมทั้งมีปัญหาเรื่องความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระเบียบการใช้จ่ายงบประมาณ นอกจากนี้ มีการทบทวนโอนเปลี่ยนแปลงงบประมาณบางโครงการตามนโยบายรัฐบาล เพื่อช่วยเหลือประชาชนผู้ได้รับผลกระทบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้วย

๓) ด้านการติดตาม ประเมินผลและรายงาน พบว่า ข้อมูลบางส่วนเป็นการรายงานเชิงกระบวนการมากกว่าผลสำเร็จของการดำเนินงานตามตัวชี้วัดหรือเป้าหมายโครงการ หน่วยงานที่มีสถานศึกษา/สถาบันการศึกษาในสังกัดเป็นจำนวนมากต้องใช้ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งการรายงานบางส่วนจึงไม่เป็นไปตามแผนที่กำหนด ทำให้ไม่สามารถสะท้อนประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการนำแผนสู่การปฏิบัติในภาพรวมได้อย่างครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน นอกจากนี้ ปัญหาด้านการติดตามผ่านระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ที่หน่วยงานรายงานไปยังสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้โครงการที่ใช้ประเมินบางส่วนมีข้อมูลไม่สมบูรณ์ ไม่สามารถประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการได้

๔) ด้านบุคลากร พบว่า บุคลากรบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการประเมินและรายงานผลการดำเนินงานโครงการตามตัวชี้วัดที่กำหนด และขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างงานจัดทำแผนและงานติดตาม ประเมินผลและรายงาน นอกจากนี้ รัฐบาลประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักร และปรับลดเวลา/วันทำงาน และปฏิบัติงาน ณ ที่พักอาศัย (Work from Home : WFH) ของบุคลากรในสังกัดและในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ส่งผลให้การติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดของแผน/โครงการบางส่วนไม่สามารถประเมินผลได้ เนื่องจากไม่มีการดำเนินการ/ขาดความครบถ้วนของข้อมูล/ข้อมูลที่รายงานไม่สอดคล้องกับตัวชี้วัดที่ต้องการประเมิน

๓. ข้อเสนอแนะ

๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ผู้บริหารทุกหน่วยงานควรให้ความสำคัญและอำนวยการให้เกิดการแปลงแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวงไปเป็นกรอบแนวทางการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของระดับกรมและระดับหน่วยงาน พร้อมทั้งให้มีการกำกับติดตามเพื่อให้การดำเนินงานมีความสอดคล้องและตอบสนองต่อเป้าประสงค์และยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการระดับกระทรวง

๒) ควรสร้างการรับรู้เกี่ยวกับกระบวนการบริหารแผนปฏิบัติราชการให้กับผู้รับผิดชอบภารกิจงานด้านนโยบายและแผน ด้านการติดตามประเมินผล รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องอื่น ๆ เป็นกลไกสำคัญในการจัดทำแผนการขับเคลื่อนแผนและกำกับติดตาม เพื่อให้สามารถแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ควรมีการทบทวนตัวชี้วัดความสำเร็จให้มีคำนิยามที่ชัดเจน และมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ภัยคุกคามรูปแบบใหม่ทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) รวมทั้งมีกระบวนการส่งเสริมให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการจัดทำตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย เพื่อให้เกิดการยอมรับของทุกฝ่าย อันจะนำไปสู่ความร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้กำหนด

๔) ควรมีการวิเคราะห์สภาพบริบทและผลการประเมินแผนปฏิบัติราชการที่ผ่านมาทั้งในส่วนของประเด็นปัญหาและความสำเร็จมาเป็นฐานข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดทำแผนปฏิบัติราชการในระยะต่อไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานด้านการศึกษาได้อย่างแท้จริง

/ ๓.๒ ข้อเสนอแนะ ...

๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ของแผนปฏิบัติราชการของกระทรวงศึกษาธิการระยะต่อไป

๑) ควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนในการขับเคลื่อนงาน/โครงการที่มุ่งผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยอาจจัดทำเป็นคู่มือหรืออบรมให้ความรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมโครงการ และควรกำหนดมาตรการ/แนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลายเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษา แม้ว่ามีข้อจำกัดในด้านงบประมาณ

๒) ควรนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการจัดทำฐานข้อมูลด้านความต้องการและการผลิตกำลังคน รวมทั้งฐานข้อมูลของสถานศึกษาในด้านบุคลากร ครุภัณฑ์การเรียนการสอน เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการบริหารจัดการเรื่องการผลิตและพัฒนากำลังคนให้ตอบสนองตลาดแรงงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งส่งเสริมความร่วมมือระหว่างหน่วยผลิต หน่วยใช้กำลังคน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน ในการจัดทำเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพของนักเรียน นักศึกษา ปรับแผนการเรียนให้รองรับเส้นทางอาชีพที่มีความชัดเจน

๓) ควรสร้างแรงจูงใจในการศึกษาต่อสายอาชีพ พร้อมทั้งสร้างการรับรู้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการของการจัดการศึกษาเชิงบูรณาการเรียนรู้กับการทำงาน เพื่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนากำลังคนที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ

๔) ควรนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลมาพัฒนาแพลตฟอร์มรูปแบบใหม่ เพื่อใช้ในหน่วยงานสถานศึกษา รวมทั้งพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน นักศึกษา ให้สามารถเลือกเรียนในสิ่งที่สนใจได้ และพัฒนาครูวิถีใหม่ให้ทันต่อสถานการณ์รองรับการเปลี่ยนแปลงจากภัยคุกคามรูปแบบใหม่อย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ เรื่อง การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์เชื่อมโยงกับแผนปฏิรูปประเทศด้านการศึกษา

อนึ่ง เพื่อให้องค์กรหลักและหน่วยงานในกำกับกระทรวงศึกษาธิการ หน่วยงานภายนอกอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสาธารณชนที่สนใจได้รับทราบรายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป. พิจารณาแล้ว เห็นควรให้มีการเผยแพร่รายงานการประเมินผลแผนปฏิบัติราชการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบและพิจารณาอนุญาตให้มีการเผยแพร่รายงานการประเมินผลฯ ดังกล่าว

(นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.

ทราบ /อนุญาต

(นายสุภัทร จ้าปาทอง)
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๔ ม.ค. ๒๕๖๕

เรียน ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
เพื่อโปรดพิจารณา

มอบกลุ่มติดตามและประเมินผล

(นายโกเมศ กลั่นสมจิตต์)
ผู้อำนวยการสำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป.
๑๗ ม.ค. ๒๕๖๕

(นายวีระ แข็งกสิการ)
รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๑๒ ม.ค. ๒๕๖๕

สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
อาคารรัชมังคลาภิเษก ชั้น 8
ถนนราชดำเนินนอก แขวงวังจันทรเกษม
เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
โทร. 0 2280 2868 โทรสาร 0 2281 9413